

QUEER FORMAT

ÇOCUĞUM, BAŞIMA GELEN EN GÜZEL ŞEY!

Ebeveynler ve diğer aile fertleri,
eşcinsel, biseksüel ve trans*
çocuklarının açılma süreçlerini anlatıyor...

Yayınlayan:

«Berlin Her Cinsel Yönelimden İnsanın Kendi Kaderini Tayin Hakkını ve Cinsel Yönelimlerin Kabulünü Savunuyor» («Berlin tritt ein für Selbstbestimmung und Akzeptanz sexueller Vielfalt») İnisyatif kapsamında Bildungsinitiative Queerformat (Queerformat Eğitim İnisyatif) tarafından yayınlanmıştır.

Broşürün hazırlanışı ve baskısı, Berlin Eyaleti Eğitim, Gençlik ve Bilim Bakanlığı (Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Wissenschaft) tarafından desteklenmiştir.

Redaksiyon: Anne Zündorf, Tim Schomann, Stephanie Nordt, Kerstin Florkiw

Çeviri: Koray Yılmaz-Günay

Grafik Tasarım: www.benswerk.wordpress.com

Yayın Tarihi: Aralık 2015

Kaynak: www.queerformat.de

İletişim Bilgileri: Bildungsinitiative QUEERFORMAT,
Kluckstr. 11, 10785 Berlin, info@queerformat.de

Hesap Bilgileri: ABqueer e.V.,
BIC: BFSW DE 33 BER, IBAN: DE 091 002 050 000 032 396 01
(Açıklama: Queerformat)

ABqueer derneği kâr amacı gütmemektedir; yapacağınız bağışlar vergiden düşülebilmektedir.

Dernek Kütüğü (Registergericht): Amtsgericht Charlottenburg

Kütük Numarası (Vereinsregisternummer): 24274 Nz

QUEERFORMAT EĞİTİM İNİSYATİFİ:

Queer Eğitim...

Ayrımcılıkla mücadele ve farklılık konularında eğitim programları

- Cinsel yönelimler ve cinsiyet kimlikleri;
- Çocuklarla ve gençlerle çalışan herkes için;
- Berlin Eyaleti Eğitim, Gençlik ve Bilim Bakanlığı adına.

... ve Format

- Denenmiş ve nitelikleri kanıtlanmış mesleği ilerletme eğitim formatları (Fortbildung), mesleki tecrübelerinizden yola çıkan danışmanlık hizmetleri, eğitim çalışmalarınızı destekleyecek yenilikçi ve yaratıcı yardımcı malzemeler;
- Bilgi vermeyi, farkındalık yaratmayı ve pratik çalışmayı birbirine bağlı temel taşları olarak ele alan entegre bir eğitim konsepti;
- İnsan hakları eğitimi, demokrasi eğitimi ve katılımcı eğitim bağlamında.

QUEERFORMAT Eğitim İnisyatif, ABqueer ve KomBi derneklerinin ortaklaşa kurduğu bir çatıdır. Berlin Eyalet Parlamentosu'nun kararıyla hayata geçirilen «Berlin tritt ein für Selbstbestimmung und Akzeptanz sexueller Vielfalt» (İSV) İnisyatif kapsamında okullarda, çocuk yuvalarında, yerel yönetimlere bağlı Gençlik Daireleri'nde (Jugendamt), çocuklarla ve gençlerle çalışan diğer kurum ve kuruluşlarda eğitim çalışmaları yürütmekteyiz.

Sunduğumuz hizmetler, cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimlerle ilgili mesleği ilerletme eğitimlerinden, danışmanlıktan ve eğitim çalışmalarını destekleyecek yardımcı malzemelerden oluşmaktadır.

Bu hizmetlerimizle kurum ve kuruluşların yönetimlerine de doğrudan çocuklarla ve gençlerle çalışan eğitimcilerle de işlerinde çoğulculuğu ön plana çıkarmalarına, dışlama yapmalarına ve ayrımcılıklara aktif bir şekilde karşı çıkmalarına destek oluyoruz.

Onun dışında, pedagojik çalışma yapılan her yerde veli toplantılarında, veli derneklerinde vs. çalışma yapıyoruz. Sizinle de çalışmak üzere!

Berlin Eyaleti Eşit Muamele ve Ayrımcılığa Karşı Mücadele Dairesi'nin Önsözü	. 6
Okumaya Başlarken...	. 8
Aile Hikâyeleri:	
İlk Tepkim İçin Utanmıyorum <i>İnes Meyer (45 yaşında), kızının lezbiyen Coming Out'unu yazıyor.</i>	. 12
O Saçma Soruyu Gerçekten Sorduk Kendimize – Nerede Ne Zaman «Hata Yapmıştık»? <i>Frankfurt am Main'de yaşayan Ela Rojas, 57 yaşında. Ailesinden ve oğlu Alexander'ın açılma sürecinden bahsediyor.</i>	. 14
Çocuğum, Başıma Gelen En Güzel Şey! <i>Bir annenin trans* çocuğuyla arasındaki ilişkiyi anlatan bu hikâye bize anonim olarak postayla ulaştırıldı.</i>	. 17
«Gençler»'le Konuşabilecek Kadar Modern Bir Anneanne... <i>Ulrike R., bir ninenin perspektifinden torununun Coming Out'unu anlatıyor.</i>	. 18
Suskun Coming Out <i>Yasmina, lezbiyen kızının Coming Out'unu anlatıyor.</i>	. 20
«İnsanların Ön Yargılarını Parçalamak, Bir Atomu Parçalamaktan Daha Zordur» <i>R. Wedel 48 yaşında. Eşcinsel bir gencin annesi olarak yazıyor.</i>	. 21
Oğlum, Kızım Oluyor... <i>Maria Helbert (74) çocuğunu sahipleniyor, ismi artık Richard değil Regina olsa da. chrismon – das evangelische Magazin'in Augustos 2011 sayısından alıntdır; tekrar yayınlama izni için teşekkür ederiz.</i>	. 24
Bana Sorarsanız, Beraberlik Bir Erkekle Bir Kadını Gerektirir <i>Nurgül, 32 yaşında, aydın – ama yine de muhafazakâr, sırdaşı olan ablasının lezbiyenliğiyle ilgili fikirlerini yazıyor. GLADT'in «Anti-Homophobika» (Berlin, 2007) broşüründen alıntdır; tekrar yayınlama izni için teşekkür ederiz.</i>	. 26
O Telefonda Sonra Dört Gün Geçti <i>Bu hikâyede bir anne, 18 yaşındaki oğlunun daha birkaç gün önceki Coming Out'unu anlatıyor.</i>	. 27
Benim İçin Kız Çocuğu, Erkek Çocuğu Olması Önemli Değil – Önemli Olan, Onun Mutlu Olması! <i>Berlinli bir anne, 25 yaşındaki oğlunun beş yıl önce transseksüel olarak açılmasını anlatıyor.</i>	. 29

Bayan A. ve Bay A.'yla Röportaj <i>Thomas Rattay'ın izniyle «Volle Fahrt voraus. Schwule und Lesben mit Behinderung» (Thomas Rattay, Jugendnetzwerk Lambda, Querverlag, Berlin 2007) kitabından alınmıştır; tekrar yayınlama izni için teşekkür ederiz.</i>	. 32
Çocuklarımızı Toplumsal Kabul Mücadelelerinde Nasıl Destekleyebileceğimize Dair Danışıyoruz <i>Dresdenli K. ailesi, iki çocuğu önce lezbiyen sonra da trans erkek olarak açıldıktan sonra ebeveynlere yönelik bir yardımlaşma grubu kurdu.</i>	. 38
Annem ve Üvey Babam Beni Olduğum Gibi Seviyor. Beni Desteklemeleri Çok Güzel Bir His! <i>Bielefeld yakınlarında oturan 48 yaşında bir annenin eşcinsel oğluyula birlikte yazdığı hikâye.</i>	. 40
Kocam, Benden Önce Biliyormuş! <i>Anke Fischer 46 yaşında. Burada, kocasından, lezbiyen kızının Coming Out'undan ve ailelerinin ikinci kızından bahsediyor!</i>	. 45
Coming Out Gerekli Olmadı <i>Çocuklarının muhakkak heteroseksüel yaşayacağını zaten beklemeyen ve bundan dolayı başlangıçta paylaşacak birşeyi olmadığını düşünen bir anne, gerekmeyen bir Coming Out'u anlatıyor.</i>	. 48
Sonra Bütün Cesaretimi Toplamak Zorunda Kaldım <i>D. S. (60 yaşında), burada, iki kızının ve eşinin lezbiyen Coming Out'larını anlatıyor.</i>	. 50
Kendisine Bir İsim de Seçmişti: «Liza»! <i>Liza'nın anne-babası, trans* olan en küçük çocuklarını anlatıyor.</i>	. 52
İki Çocuğum da Çok Harika! <i>İki eşcinsel çocuğun 58 yaşındaki annesi, burada çocuklarını anlatıyor.</i>	. 54
Oğlum Jonah: Kendine Doğru Yolculuk <i>Simone 59 yaşında, İsviçre'nin Bern kentinde oturuyor. Burada, ailesini ve özellikle 27 yaşındaki trans* çocuğu Jonah'ı anlatıyor.</i>	. 58
Homofobik Söylemlere Dur Diyorum <i>Dorothea (62), oğlu Kevin'in Coming Out'unu anlatıyor.</i>	. 60
Bize, Konuşmanın Ne Kadar Önemli Olduğunu Gösterdi O <i>Natalia Kilber (59), eşcinsel oğlu Wanja'yı anlatıyor.</i>	. 64
Daha Fazla Bilgi İçin...	. 66

Eren Ünsal
Berlin Eyaleti Eşit Muamele ve Ayrımcılığa Karşı Mücadele Dairesi
(Landesstelle für Gleichbehandlung – gegen Diskriminierung) Yöneticisi

ÖNSÖZ

«Farklı olmak normaldir.»¹ Her bir insan kendisine özgü yetenekleri, karakter yapısı, ilgi alanları, güçlü ve zayıf yönleri olan eşsiz bir bireydir. İnsanlar, birçok bakımdan farklıdır; örneğin, herkesin bir yaşı, bir cinsiyeti, etnik ya da sosyal kökeni, ten rengi, inancı veya dünya görüşü, cinsel yönelimi vardır veya bir engellilik durumu olabilir.

Ebeveyn olarak, çocuğunuzun bazı bakımlardan size benzediğini bilirsiniz; örneğin, saç rengini ya da huylarını sizden almıştır. Fakat bazı konularda, çocuğunuz sizden farklı da olabilir – hatta bazen, ondan beklediğinizden çok farklı olabilir.

Bu broşürde, oğullarının gay, kız kardeşlerinin lezbiyen ya da biseksüel olduğunu ya da torunlarının birinin trans cinsiyetli² olup da cinsiyet düzeltme yoluna başvurmak istediğini öğrenen ebeveynlerin, kardeşlerin, büyükannelerin ve dedelerin hikâyelerini okuyacaksınız.

Örneğin, bir anne diyor ki: «Aslında çok sık rastlanan birşey bu.» Evet, takriben her 15 insandan birisi cinsel ve duygusal anlamda hemcinslerini çekici bulur. Takri-

ben her 3.000 insandan birisi de – kendisini erkek olarak da hissetse kadın olarak da – cinsiyetinin doğduğunda kayıtlara geçen cinsiyetle örtüşmediğini hisseder.

Günümüzde cinsel yönelimlerle ve cinsiyet kimlikleriyle ilgili konuların – birkaç yıl öncesine nazaran – daha konuşulur olmasına ve cinsel farklılıkların daha fazla kabul görmesine rağmen, ebeveynler çocuklarının açılma sürecine (Coming Out³) gafil yakalanırlar, hatta bazen endişe ederler ya da korkarlar. Bu yayında biraraya getirilen hikâyelerde ebeveynler, bu kendileri için yeni olan bilgiyi hazmedebilmek için hangi yollara başvurduklarını, çocuklarını – lezbiyen, gay, biseksüel, trans kadın⁴ ya da trans erkek⁵ olarak – nasıl sevmeye devam ettiklerini aktarıyorlar.

Kendi çevresinde lezbiyenlerin, gaylerin, bi- ve transseksüellerin hakları ve kabulü için çaba sarfedenler kanunların ve devletin kendisinin yanında olduğunu bilmelidir. Avrupa Birliği direktiflerine ve sözleşmelerine dayanan Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz (AGG, Eşit Muamele Yasası) insanları farklı özelliklerinden dolayı uğrayabilecekleri ayrım-

cılıktan korur; cinsel kimlik de bu özelliklerden birisidir.⁶ Berlin Eyaleti, her cinsel yönelimden insanın kendi kaderini tayin hakkını ve cinsel yönelimlerin kabulünü özellikle savunuyor.⁷

Bu broşürde, bizimle kişisel deneyimlerini paylaşan ve fikirleriyle, desteğiyle bu broşürün yayınlanmasına katkıda bulunan herkese teşekkür ederim!

Siz, bu broşürü okumaya başlarken, sevginin ve karşılıklı saygının bugün ve gelecekte sizlerle ve ailelerinizle olmasını, sevinç ve zenginlik getirmesini şair Halil Cibran'dan bir alıntıyla temenni ederim: «Çocuklarınız, sizin çocuklarınız değil. (...) Ve sizinle birlikte olsalar da sizin değiller. Onlara sevginizi verebilirsiniz, düşüncelerinizi değil. Çünkü onların da kendi düşünceleri vardır.»

Preis

1 Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker'in 1993 yılında yaptığı bir konuşmadan.

2 Trans cinsiyetli, transseksüel, trans kimlikli ya da kısacası trans* bireyler, kendilerine doğduklarında atanan cinsiyetten farklı bir cinsiyete ait olduklarını hisseden insanlardır. Daha fazla bilgi için bakınız: <http://www.berlin.de/lb/ads/schwerpunkte/lb/sbti>.

3 Bir insanın, kendi cinsel yöneliminin ya da cinsiyet kimliğinin farkına varmasına ve bu bilgiyi gittikçe daha fazla insanla paylaşmasına «Coming Out» (Açılma) denir.

4 Trans kadınlar, doğumlarında «erkek» olarak kaydedilen fakat kendilerini kadın olarak tanımlayan insanlardır.

5 Trans erkekler, doğumlarında «kadın» olarak kaydedilen fakat kendilerini erkek olarak tanımlayan insanlardır.

6 Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz (AGG), 2006 yılında yürürlüğe girdi. Daha fazla bilgi için bakınız: www.antidiskriminierung.de ve www.berlin.de/lb/ads.

7 Bakınız: www.berlin.de/lb/ads/schwerpunkte/lb/sbti/initiative-akzeptanz-sexueller-vielfalt.

OKUMAYA BAŞLARKEN...

Kim geleceğini hayal etmez ki? Kim sevdiği insanlarla güzel anlar geçirmek istemez? Kim çocuklarının ya da kardeşlerinin gelecekleriyle ilgili hayal kurmaz – sürdürecekleri ilişkilerle, üstelenecekleri sorumluluklarla, günün birinde kuracakları ailelerle ilgili? Ama ya oğlumuzun, kız kardeşimizin ya da torunumuzun hayatı bizim şimdiye kadar gözümüzün önünde canlandıramadığımız bir dönüm noktasına varacak olursa?...

Kızımızın, «Benim kız arkadaşım var» ya da çocuğumuzun, «Ben erkeğim ama» dediği an, genelde hiç beklenmedik bir zamana denk gelir. Bir insanın başkalarına karşı lezbiyen, gay, biseksüel ya da trans* (LGBT¹) olarak açılmasına «Coming Out» («dışarıya çıkmak») denir. Bu dışarıya açılma sürecinden önce birçok insan yıllar boyunca kendi cinselliğinden ya da cinsiyetinden emin olabilmek için içinde kendisine açılma süreci yaşar. Coming Out'u gerekli kılan, birçok insanın doğumda kaydedilen cinsiyette yaşamanın ya da heteroseksüel olmanın kendiliğinden anlaşılabilir bir şey olduğunu düşünmesidir. Eğer bu sizin için geçerli değilse – ki, Almanya'da yaşayan insanların heteroseksüel olmayan ya da trans* olan %10'u için bu böyledir – bunu daima «ayrıca» söylemek zorunda kalırsınız. Oysa, bahsettiğimiz insanlar, hiç de küçümsenecek kadar azınlık değil. Onun dışında, zaten birçok insan hemcinsleriyle romantik ya

da cinsel deneyimlere sahip. Yine de LG-BT*'lerin duygularını açıkça ifade etmesi zorlaştırılıyor. Yapılan bilimsel araştırmalar, LGBT* gençlerin en çok olumsuzluk yaşadığı yerlerin aileleri ve okulları olduğunu gösteriyor.

Bu broşür, birbirinden çok farklı yirmi bir hikâyeyi bir araya getiriyor. Ebeveynler, kardeşler, büyükanne ve dedeler çocuklarının ve aile fertlerinin Coming Out'unu anlatıyor. Hiçbir hikâye diğeri ile aynı değil. Çünkü hiçbir aile diğer ailelerle aynı değil. Söz alan yazarlar, kendi çocuklarıyla yaşadıkları süreci ve onunla ilişkilene şekli anlatıp, farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularında kendi tutumlarından bahsediyorlar. Her birisi, kendi adına ve bulunduğu noktadan yola çıkarak konuşuyor. Her birisi, kendi yaşadıklarını başka insanlarla paylaşmak ve böylece başka ebeveynlerle ya da diğer aile fertleriyle bilgi alışverişinde bulunmak istiyor. Dolayısıyla okurlar kendi buldukları duruma dair hem benzerlikler hem de benzemeyen şeyler bulabilir bu anlatılarda – başka insanların davranışlarından bir şey öğrenmeyi de kendi sınırlarını faklı çizmeyi de seçebilirler; umarız bu, okurların kendi davranış biçimlerini geliştirmesi için bir cesaretlendirme de olur.

Yaşamlarımızda bulunduğumuz farklı noktalar ve deneyimlerimiz, karşılaştığımız

mız bir Coming Out'a karşı nasıl tavır aldığımızı etkiler. Bu broşürde yer alan bazı ebeveynler ve akrabalar için çocuklarının açılması sürpriz olmuş – bazıları ise hiç şaşırmamış. Hatta bazıları çocuğunun illa da heteroseksüel olmasını ya da kendisini sadece doğumda atanan cinsiyetle özdeşleştirmesini zaten beklememiş. Birçok çocuk, kimliğini akrabalarıyla paylaşmadan önce uzun bir süre kendi kedinde konuyla ilgilenir ya da arkadaşlarıyla konuşur. Bazen aile fertleri ilk durak olur. Birçok anne-baba, çocuğunun neden trans* olduğunu ya da neden hemcinslerine (de) âşık olduğunun sebeplerini arar. Kendisine bu soruyu soran bazı ebeveynler, daha sonra bunu saçma bulur. Şunu biliyoruz ki, bir insanın cinsel yönelimini ya da cinsiyet kimliğini davranışlarından okuyamayız. Elbette arayan bulur – her çocuğun bir zamanlar geleneksel «Kızlar pembeyi ve bebeklerle oynamayı sever», «Oğlanlar maviyi ve futbol oynamayı sever»'in dışında kalan bir hobisi olmuştur ya da en çok sevdiği bir renk ya da giysi. Ama bu, kesinlikle cinsiyet rollerine aykırı davranan her çocuğun daha sonra bir LGBT* kimliği sahipleneceği anlamına gelmez.

Karakter yapısından ya da davranış biçimlerinden bir insanın cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği konusunda çıkarılacak sonuçlar mümkün değildir. LGBT* insanların hayatlarının ne kadar farklı olduğunu bu broşürdeki değişik hikâyelerden okuyabilirsiniz. Eşcinsel ve transseksüel insanlar heteroseksüel insanlara kadar değişiklerdir. Her insan diğerlerinden farklıdır. Sokakta önyargılara uyan insanları gay, lezbiyen, biseksüel ya da trans* olarak algılıyor olabiliriz. Ama bu aynı

zamanda demektir ki, önyargılara uymayanları görmezden geliyoruz.

Kullandığımız dil, insanlara gösterdiğimiz saygının bir ifadesidir. Bu önsözde kullandığımız terimler, insanların kendileri için seçtiği ve bize mümkün olduğu kadar kapsayıcı gelen terimlerdir. Örneğin, trans*'ın sonuna bir yıldız koymak, trans cinsiyetlerin birden fazla olduğunu, genelde göz ardı edilen bir çeşitliliğin söz konusu olduğunu göstermek içindir. Trans* burada, yaşadıkları cinsiyeti doğumlarında kayıtlara geçirilen cinsiyetten farklı olan insanlar için kullanılan bir üst terimdir. Trans kadınlar ve trans erkekler vardır. Bu terimler, kişilerin kendilerini nasıl tanımladıklarını gösterir, doğuştaki atanan cinsiyeti değil. Bazı trans*'lar, hormon almaya ve/veya cinsiyet düzeltme ameliyatı olmaya karar verirler.

Başka trans*'lar ise, kendilerini sadece kadın ya da erkek olarak tanımlamaz, kendilerine özgü bir «cinsiyet karışımı» yaşarlar. Bazı trans*'lar heteroseksüeldir, yine başkaları eşcinsel ya da biseksüeldirler.

Cinsiyet kimliği (Kendimi nasıl/ne olarak hissediyorum? Ben kimim?) bir insanın davranışlarıyla ya da dış görünüşüyle eşit olmak zorunda değildir. Birisi geleneksel kadın ya da erkek rolünü ya da görevlerini yerine getirmek istemiyorsa ya da cinsiyetine uygun giyinmiyorsa bu, o kişinin cinsiyeti konusunda neler hissettiğini ya da kendini nasıl tanımladığını anlatmaz. Şundan yola çıkabiliriz ki, yeni tanışılan bir kişiye nasıl adı sorulabiliyorsa, diğer hitap biçimleri de sorulabilir.

- Yaşadıklarını kaleme almak için ayırdıkları vakit ve böylece burada paylaştıkları hikâyelerden dolayı öncelikle katılan ebeveynlere ve diğer aile fertlerine teşekkür ederiz. Onun dışında, kendi yayınlarından alıntı yapmamıza izin veren GLADT derneğine, gençlik derneği Lambda'ya ve Chrismon dergisine teşekkür ederiz. «Berlin Her Cinsel Yönelimden İnsanın Kendi Kaderini Tayin Hakkını ve Cinsel Yönelimlerin Kabulünü Savunuyor» İnisiyatifi kapsamında bu broşürün

yayınlanmasını sağlayan Berlin Eyaleti Eğitim, Gençlik ve Bilim Bakanlığı'na ve gönderdikleri önsöz için Berlin Eyaleti Eşit Muamele ve Ayrımcılığa Karşı Mücadele Dairesi'ne ve fikirleriyle, yapıcı eleştirileriyle bu broşürün hazırlanmasını sağlayan herkese ayrıca teşekkür ederiz.

Gelecek sizi nereye götürürse götürsün, umarız yakınlarınızla birlikte mutlu olursunuz!

**ÇOCUĞUM,
BAŞIMA GELEN
EN GÜZEL ŞEY!**

1) LGBT*, insan hakları camiasında uluslararası kullanılan bir kısaltmadır.

>> İLK TEPKİM İÇİN UTANMIYORUM

Ines Meyer (Pedagog, 45 yaşında) ve eşinin 10 yaşında bir oğlu ve 21 yaşında bir kızı var. Ines Meyer, kızının lezbiyen Coming Out'unu yazıyor.

Kızımız 15 yaşındayken ilk önce bana açıldı. Bu, benim için bir şok oldu ilk önce; sanki dünyam yıkıldı. Çok ağlıyordum, herşey bu konunun etrafında dönüp duruyordu ve ben neye uğradığıma şaşırıp kalakalmıştım. Hiç anlayamıyordum çocuğumun neden başkalarından «farklı» olduğunu. Daha küçücükken tipik bir kız çocuğuydu; bebeklerle oynar, güzel elbiseler giyer, makyaj yapmayı severdi. Neden erkeklerden hoşlanamazdı ki? Akrabalarımız, arkadaşlarımız, komşularımız ne diyecekti?

Bir iş arkadaşım ile yaptığım ilk konuşmam beni bu sınırsız üzüntüden kurtardı. Hemen anlamıştı beni üzen şeyin ne olduğunu. Bana cesaret verip, bunun günümüzde hiç de o kadar abartacak birşey olmadığını söylüyordu. Onun için herşey gayet normaldi ve bana, hiçbir şeyi saklamaya çalışmamamı öneriyordu. Kızımızı tanıyordu ve onun hâlâ aynı insan olduğunu söylüyordu. Kızımızın eşcinselliği, onun olumsuz gelişmek zorunda olduğu anlamına gelmiyordu. Arkadaşımın çevresinde benzer bir örnek vardı. Dolayısıyla korkularımı azaltmayı başarmıştı.

Kocam benimle konuşmayı başaramıyordu. Büyük çocuğumuzun «farklı» olmasını kendi kendine halletmeye çalışıyordu. Ama yine de «eşcinsellik» konusunda araştırma yapan, okumamız için İnternet'ten bulduklarını basan oydu. İlk defa bu kadar ayrıntılı ilgileniyorduk bu konuyla.

Bir broşürde genç bir erkeğin anne-babasına yazdığı bir mektubu buldum ve bu mektup beni «Çok kötüyüm, ne olacak bizim halimiz» hareketsizliğinden kurtardı. Anne-babasını ne kadar sevdiğini yazmış o mektupta – ve onların onu Coming Out'undan sonra kapı dışı etmelerinin onu ne kadar çok üzdüğünü. Bu, içimi acıtmıştı – ben, kızımı asla kaybetmek istemiyordum!

Aylar sonra, bulunduğum izolasyondan çıkmak istedim artık. Anneme anlatım, daha sonra da en iyi arkadaşıma. O, en iyi arkadaşım olmaya devam edeceğini söylemişti, ailelerimiz görüşmeye devam edecekti. Bunu öğrenmek beni o kadar hafifletti ki! Ondan sonra buzlar eridi; bir şekilde kurtulmuştum; geleceği olumlu görmeyi başarıyordum yeniden.

Beni daha sonra rahatlatan, kızımın arkadaşları oldu. Onlar, kızımın cinsel yönelimini benden çok daha önce öğrenmişlerdi ve ona hiç farklı davranmıyorlardı. Bu

da bir korkumuş meğer; çocuğumun arkadaşları onu reddedip kendi aralarında istemeyebilirlerdi sonuçta. Ama bu korkularımın hepsi asılsızmış.

Kızımız o zamanlar çok üzülmüştü ilk tepkimize. Bize acı veren bu haberi önce hazmetmemiz gerektiğini anlayamamıştı. O, tabii, yıllarca ilgilenip kendi bakış açısını bulmuştu...

Aradan yıllar geçti. Kızımız 21 yaşına geldi ve üniversiteli gurur kaynağımız oldu. Dört yıldır bir ilişkisi var. Önümüzdeki yıl evleneceklermiş, bakalım! Çok mükemmel bir çiftler ve can-ı gönülden mutluluk diliyoruz. Ailemizin bir de 11 yaşında oğlu var. Onun için hiç sorun olmadı kendisinden 10 yaş büyük ablasının bir kız arkadaşının olması. Onun için durum hep öyleydi ve konuyla hiç zorlanmadı. Bu da anne-baba olarak çok sevindiriyor bizi tabii!

Bugün, yaşadığım birçok korkunun gereksiz olduğunu biliyorum. Kızımın Coming Out'undan sonra birçok şey öğrendik. Oğlum eşcinsel olduğunu söylese, eskisi gibi davranmazdık elbette. Bugün «duruma ayak uydurmuş» olsak da ilk tepkim için utanmıyorum. Çocuğumun iyiliği benim için hep en önde geldi. Benim neslimdeki eşcinseller için hayat çok zordu, onun için ilk başlarda çocuğum için korkmam anlaşılır birşey. Sonuçta hâlâ heteroseksüel çocukların anne-babalarının düşünmek zorunda kalmadığı şeyleri düşünüyorum. Örneğin, kızım eşiyile çocuk istese bu nasıl olacak? Ama eminim ki, onlar kendi yollarını bulacaklar!

Bu inisiyatifi kızım anlattı bana ve ben de hemen katılmak istedim. Benim yaşadıklarımı anlatarak şunu göstermek istiyordum çünkü: Anne-babaların da gayet «normal» olarak biraz zamana ihtiyacı var çocukların onlara açıldığında. Bir de şu var tabii, eninde sonunda kendini de çocuğunu da sahipleneceksin. Bu, biraz cesaret istiyor ama sonuçta onlar bizim çocuğumuz, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar, kimi severlerse sevsinler. Sevgi hayatımızın çok önemli bir parçası, nasıl olursa olsun kötü birşey olamaz.

>> O SAÇMA SORUYU GERÇEKTEN SORDUK KENDİMİZE – NEREDE NE ZAMAN «HATA YAPMIŞTIK»?

Ela Rojas, Frankfurt am Main

Alexander, 1990 Santiago de Chile doğumlu. Babası (55 yaşında) Şilili; ben (annesini) 57 yaşında ve Almanım. Şu an Frankfurt am Main'de yaşıyoruz. Size Alexander'ın açılma sürecinden ve ailemizden bahsetmek istiyorum.

Alexander'ın hiç kardeşi yok ama Şilili kuzeni dolu... Hepsini kendisinden epey büyük ve Alexander'ın çocukluğunda sarışın kıvrıkcık saçlı «gringo»'ya bayılırlardı. Oğlumuzu iki dilli yetiştirdik. Daha küçük küçük çocukken severek resim yapardı ve bugüne kadar devam ettirdiği bu tutkusunda son derece yetenekli. Şu an bir tasarım lisesinde son sınıfı okuyor, daha sonra bir üniversitenin sanat bölümüne yazılmak istiyor.

Çocuk yuvasında hep birkaç kız çocuğu vardı etrafında. Bir keresinde bir kız arkadaşıyla içtenlikle öpüşürken «yakalanmıştı» hatta. Kızların arasında kızılılık bebeti yani biraz, sizin anlayacağınız; tavırlarında gelecekteki «zamparayı» görebilirdiniz... Alexander yedi yaşına gelince Almanya'ya taşındık, ilk birkaç yılımızı Unterfranken'de küçük bir kasabada, benim doğup büyüdüğüm yerde geçirdik. Daha sonra – Alexander 15 yaşına gelmişti ve ergenlik çağını yaşıyordu – hem özel sebeplerden dolayı hem de iş için Frankfurt am Main'e taşındık. Onun etrafında

halen kızlar dolaşıyordu ama kendisi yürek yakan değil, kadınları iyi anlayan erkek oluvermişti.

En iyi arkadaşı bir kızdı. Onunla okulda aynı sırada oturur, boş vaktinin büyük bir kısmını geçirirdi. Zaman zaman birbirlerine ekliydi sanki, adeta Siam ikizleri gibi. Arkadaşı gönül acısı çektiğinde ona teselli verirdi. Alexander'a bir kez, arkadaşına birazcık da olsa aşık olup olmadığını, onu biraz kıskanıp kıskanmadığını sormuştum. Ne de olsa oldukça güzel bir kızdı... Ama oğlum hayır diyor, onun en iyi arkadaşı olduğunu ama daha ileriye giden bir ilgisinin olmadığını söylüyordu. O zamanlarda, karşı cinsiyete ilgisinin henüz uyanmadığını – ya da bu konuyla ilgili benimle konuşmak istemediğini düşünmüştüm. Ama şu da görünen bir gerçektir ki, etrafındaki kızların hiçbirisine karşı arkadaşlığın ötesine giden bir şey hissetmiyordu. Oysa onların çoğu çok güzel, fiziksel olarak da oldukça gelişmiş birer genç kadın olmuştu... Alexander'ın, kendi yaşındaki erkek çocuklarıyla neredeyse hiçbir kontağı yoktu, ne okulda ne de okulun dışında. Onlarla ilgi alanları fazla örtüşmüyordu. Bu Şili'de de böyleydi zaten; doğum günü partilerine komşu çocuklardan da gelen olurdu ya da onlar Alexander'ı kendi doğum günlerine davet ederlerdi. Ama o, en içten arkadaşlıklarını hep kızlarla yaşardı. Daha sonra geriye dönüp baktığımızda, birçok konuda hep akranları oğlanlardan farklı olduğunu gördük. Hiç kavga etmezdi örneğin, «sokak kabadayılığı» olmadı hiç – macera peşinde koşmadı, eve döndüğünde kıyafetleri yırtılmaz ve kirlenmezdi. Yaşıtlarında gördüğümüz şeylerin birisi de vü-

cut bakımı konusunda sıkça görünen bir eksiklikti. Fakat babası da Güney Amerika maçoosu erkeği klişesine uymadığı için Alexander her konuda özgürce gelişebildi, zaten herhangi bir beklentiyi yerine getirmesi gerekmiyordu yani...

Yine de, karşı cinsle karşı bu kadar ilgisiz kalmasına şaşırıyorduk tabii zaman zaman. Sonuçta o kadar güzel genç kızla çevriliydi hep, oldukça özgüvenliydi ve kendisine iyi bakıp dış görünümüne dikkat ediyordu. Arada sırada aklıma gelirdi eşcinsel olabileceği. Ama görünen o ki, bu konuyu hep göz ardı etmişim; yeterince inanılır gelmemiş bana... Yine de bir şüphe vardı kafamda ve günün birinde oğluma direkt sormak istedim. Sana önemli bir şey sormak istiyorum deyip, köpeği gezdirmeye çıkaralım demiştim. Alexander o zamanlar 15 buçuk yaşında olsun, 16 yoktu daha. Köpeğin tasmağını taktım ve dışarıya çıktık. Çok fazla ertelemeden, eşcinsel olup olmadığını sordum ona, sonuçta kızlarla hiç ilgilenmediğini söyleyerek. Biraz mırın kırın yaptı, gözlerini yuvarladı ve sonra, hiç kaçamak yapmadan tahminimin doğru olduğunu söyledi. Birbirimize sarıldık, ikimiz de duygulanmıştık ve neredeyse gözlerimiz yaşla dolacaktı – çok özel bir andı bu. Bir yandan tahmin etmişim tabii, ama bir yandan da edememişim. Emin olmak başka bir şeydi elbette, hem benim için hem onun için. Sonuçta dolaysız bir şekilde açmıştım bu konuyu, ve sanki dünyanın en olağan şeyiymiş gibi kabul de etmişim. Gezintimiz esnasında, daha Bayern'de yaşarken lisesinde eşcinselliğinin açıkça bilindiğini, orada hiçbir kötü deneyim edinmediğini de öğrendim. Bu, okul arkadaşlarının

anne-babalarının da haberdar olduğu anlamına geliyordu. Demek ki sadece biz bilmiyormuşuz – inanılmaz bir şeydi bu. Elbette ben de Alexander'ın okul arkadaşları hakkında onların ebeveynlerinin bilmediği şeyler öğrenmişim zaman zaman. Beni biraz teselli eden bu oldu. Yaşamak böyle bir şey işte: En çok bilmesi gerekenler en sona kalıyorlar...

Birkaç gün sonra, Alexander, olayı eşime anlatmama izin verdi. Eşcinsellik konusunda ikimiz de oldukça rahat insanlarız. Kendimizi aydın, hoşgörülü ve açık insanlar olarak görürüz. Yine de – büyük bir ihtimalle her anne-babanın yaptığı gibi – o saçma soruyu gerçekten biz de sorduk kendimize – nerede ne zaman «hata yapmıştık»? Riyakârlık bu tabii, anne-babanın çocuğunun eşcinselliyle ilgili yapabileceği bir şey yok. İnternet'ten her türlü bilgi edindik daha sonra, bastık okuduk. Özellikle de BEFAH sayfasında bulduğumuz başka ebeveynlerin hikâyelerini okumak yardımcı oldu bize, bir kısmının oldukça etkileyici ve üzücü olmasına rağmen... Çünkü çocuğunun cinsel yönelimini kabul etmeyen, ilişkisini kesen insanlar da var. Oysa toplumumuzda gaylerin ve lezbiyenlerin maruz kaldığı yeterince önyargı ve ayrımcılık bulunuyor. Bunları göz önünde bulundurduğumuzda aile, ebeveynlerle çocukları arasında ne kadar fikir ayrımı ya da kavga olursa olsun evlatlarını kararlı bir şekilde sahiplenmeli bence. Biz de sorun yaşadık ve yaşıyoruz ama bu Alexander'ın eşcinselliğiyle ilgili değil. Oğlumuz, bize daima güvenebileceğini, onu olduğu gibi seveceğimizi iyi biliyor...

• • • Şahsen, her ne kadar hoşgörölü olsak da, ebeveyn olarak arkadaşların ve akrabaların bu haberi aldıklarında nasıl tepki göstereceğini düşünmek zorundaydık. Kime söylenecekti? Ya da söylenmesi gerekiyor muydu? Sonuçta heteroseksüel çocukların anne-babaları da insanlara gidip «Ha, baksana, kızım erkeklerden hoşlanıyor» demiyordu. Diğer tarafta ise, arkamızdan dedikodu yapılacağından da korkmamız gerekiyordu. Dolayısıyla kendiliğimizden harekete geçip bunu engellememiz gerekiyordu...

Eşim, Şili'deki akrabalarına kesinlikle söylemeyeceğinden emindi. Şili'deki ailemin birçok ferdi eşcinselliğe önyargıyla yaklaşıyor. Orada zaten genelde eşcinsellere karşı önyargıların olduğunu söyleyebiliriz. En sık kullanılan küfürlerden birisi «maricón» – eşcinsel erkekleri aşağılamak için kullanılan bir kelime bu. Aynı zamanda olumsuz, haksız ya da «erkeksi olmayan» davranışlar için de kullanılır. Ama Şili'de de bu konuda farklı fikirleri olan insanlar var. Örneğin, birkaç yıl önce son gidişinde eşim yeğenlerinin bir kısmına başkalarıyla paylaşmama şartıyla oğlumuzun eşcinsel olduğunu söylemiş. Yeğenlerimiz genç genç kadınlar. Oldukça açık karşılamışlar.

Benim anne-babam rahmetli oldu. Diğer akrabalarımla da neredeyse hiç görüşmüyoruz. Dolayısıyla onlara karşı bir Coming Out gerekmiyor. Ama büyük bir ihtimalle onlara zaten söylemezdim, görece muhafazakâr Katolik oldukları için. Annem, Alexander'ın Coming Out'undan kısa bir süre önce öldü. O, liberal ve hoşgörölü bir kadındı, ona anlatırdım kesin. Onun dışında ileri görüşlü Katolikler de var elbette, herkesi aynı kefeye koyamayız. Benim kastettiğim, belli bir kesim.

Aile dostlarımıza ve iş arkadaşlarımıza birer birer anlattık, yer ve zaman uygun olduğunda, örneğin, Alexander'ın kız arkadaşı olup olmadığını sorduklarında. Sadece uzun yıllardır arkadaşım olan bir kadına hemen anlatma ihtiyacı hissetmiştim. Bu bana çok yardımcı oldu, hafifletti beni. Ne kadar aydın olursanız olun, ilk başta bir tutukluk ve kaygı söz konusu olabiliyor. Aradan beş yıl geçti neredeyse, hepimiz çok daha soğukkanlıyız artık. Ama kalan birşey de var tabii. Onu da heteroseksüel çocuk anne-babalarıyla paylaşıyoruz – geleceğin ne getireceğini bilemeyiz. Geleceğin bize gelin getirmeyeceği kesin ama bakalım, belki de onun yerine seveceğimiz bir damat getirir...

>> ÇOCUĞUM, BAŞIMA GELEN EN GÜZEL ŞEY!

Bir annenin çocuğuyla arasındaki ilişkiyi anlatan bu hikâyeye bize anonim olarak postayla ulaştırıldı.

Ben, şehir insanıyım. Oğlum, öz babası yanında olmadan büyüdü. Çok gurur duyuyorum oğlumla – gerçi, yakında kızım diyeceğim ona. Ben meslek öğrenmedim. En son temizlikçi olarak çalışmıştım. Ailemiz üç kişiden oluşuyor. Şimdiki kocamı, oğlum dokuz yaşındayken tanıdım. Birlikte çok fazla şey yaptığımız yok ama yine de mutluyuz hepimiz. Hayatta en önemli olan da o değil mi zaten?

Oğlum 18 yaşındayken öğrendim. Ama oğlum 13 yaşındayken hissetmeye başlamış. İlk önce şok olmuşum, ama sonuçta o kendisi bilecekti. Umarım karşına çıkacakları biliyordur dedim oğluma. Çocuğumla aramdaki ilişki değişmedi. O, kendisini öyle iyi hissediyorsa bu, beni sevindirir. Anne-babalar çocuklarını sınırlamamalı bence. Konuyla ilgili kitap okumadım ama daha.

Tek başına ya da eşiyile beraber çocuk büyüten insanlara seslenmek istiyorum: Çocuklarınızı dinleyin, sizin beklediğinizden biraz farklı olsalar da aranızdaki ilişkiyi kesmeyin. Tekrar altını çizmek istiyorum, çocuğum, benim başıma gelen en güzel şey. Çocuğumu da kocamı da başka herşeyden daha çok seviyorum.

>> «GENÇLER»'LE KONUŞABİLECEK KADAR MODERN BİR ANNEANNE...

Ulrike R.,
Brandenburg

*A*dım, Ulrike R., Brandenburg'ta oturuyorum. Torunum benden bu broşür için birşeyler yazmamı rica etti. Annesi olmasam da ninesiyim, o yüzden severek kabul ettim.

Torunumum lezbiyen olduğunu 13 yıl önce öğrendim. O, 19 yaşındaydı ben ise 62. İtiraf edeyim ki, ilk zamanlar bir şoktu bu. Bütün torunlarımı seviyorum! Ve, aslında bunu söylemek iyi birşey olmasa da, bu torunumu bu ayrı seviyorum. Ama yine de öyle, ilk torunumdu o. «Aman tanrım», diye düşündüm, hayatı zorlaşacak. Sonuçta ülkemizde lezbiyenlere ve gaylere karşı maalesef birçok önyargı var hâlâ.

Ama benim de korkularım vardı. Daha önce hiç düşünmemiştim bu konuyu. En azından öyle zannedyordum. Ben, küçük bir kasabada doğup büyüdüm. Orada bir kültür derneğinde çalışmışım. Okuma akşamları düzenlerdik, film gösterimleri – ve elbette birçok sanatçıyla bağlantımız oluyordu. Daha sonra aklıma geldi ki, oradaki arkadaşların arasında iki tane eşcinsel erkek de vardı. Hatta beraberlerdi ve aynı evde kalıyorlardı. Bizim kasabada! Bu, bilinen ama konuşulmayan bir gerçektir. Biz bilirdik ama iş arkadaşları arasında hiç konuşmazdık, sadece benimle ilgili değildi bu. Lezbiyenlerle hiç tanışmamıştım daha önce.

Ondan sonra da, dediğim gibi, torunumun açıklaması geldi. «Coming Out» diyorlarmış. Kendisi anlatmadı bana aslında, annesi, yani benim kızım, paylaştı bu bilgiyi benimle. Bir gece, bitmiş bir şekilde bana gelmişti. Kızı lezbiyen olduğu için değil, gerçi o da bir önceki gece öğrenmiş her ne kadar uzun zamandır tahmin etmiş olsa da... Zaten o, benim ilk başta zorlandığım kadar zorlanmamış. Hayır, daha kötü birşey olmuştu; kızı evden kaçmıştı, kaybolmuştu. Anne-babasının lezbiyenliğiyle baş edemeyeceğini düşünmüş olmalıydı. Ve gerçekten de babası ilk zamanlarda çok zorlanıyordu. Ama aradan biraz vakit geçtikten sonra herkes yeniden anlaşmaya başladı.

Çok iyi hatırlıyorum ki, bu olaydan birkaç hafta sonra bana gelmişti. Ben zaten biliyordum, kızım anlatmıştı; ama torunum lafı dolandırıp duruyordu. O gün bir talk-show vardı televizyonda, konu ise tesa-düfen eşcinsellerdi. Provokasyon olsun diye: «İğrenç bunlar ya...» dedim. Bu, torunuma benimle konuşma fırsatını verdi. İlk önce karşı çıktı söylediğime. Sonunda da gözlerimiz yaş dolmuş, birbirimize sarılıyorduk. Bana, ne söyleyeceğimi bilmediğinden dolayı korktuğunu, birşey söylemediğini söyledi. Neyse... Onu sevdiğimi söyledim, kız arkadaşıyla tanışmayı sabırsızlıkla beklediğimi söyledim. Kız arkadaşı olduğunu daha önce öğrenmiştim çünkü.

Torunum kız arkadaşıyla beraber değil artık. Uzun zaman oldu. Onu da sevmiştim aslında. Ondan sonra daha üç dört kız arkadaşıyla tanıştım. Birisi hariç, hepsi gayet iyi insandı. Bu, tabii lezbiyen olmasıyla ilgili değildi, daha çok kişisel sebepleri vardı.

Onun dışında hep yeni şeyler öğrenmeyi hedefledim. «Lezbiyenlerin» hayatıyla ilgili olarak da. Örneğin, torunumun sürekli yanında taşıdığı bir lezbiyen dergisi var, onu kurcalıyorum arada sırada. Herşeyi anladığımı söyleyemeyeceğim ama zaten herşeyi anlamak İSTEDİĞİMİ de söyleyemem... Ama «dildo»nun ne olduğunu merak ettim – ve öğrendim de!

Ailem, çok açık bir yaşlı kadın olduğumu söylüyor. Bu, beni sevindiriyor. Hep öyle olmak istedim zaten; «gençlerin» her yaptığını tasvip etmeyen ama onlarla konuşabilecek kadar açık olan modern bir anneanne... Onun dışında eklemem gereken birşey daha var: Bir bilgisayarım var – torunlarım İnternet kullanmayı öğretilmedi daha gerçi –, bir Game Boy'um ve arabam da var. Televizyonda en çok boks maçlarını izlemeyi severim...

Ben şuna inanıyorum ki, beni genç tutan şey o kadar çok torunumun olması. Diğer büyükannelere ve büyükbabalara tavsiye edebileceğim birşey var: Torunlarınızı ve çocuklarınızı seviyorsanız oldukları gibi sevin. Onların kimi sevdiği hiç de önemli değil. Önemli olan, onların mutlu olmaları! ●●●

- • • Ben, torunumla ve (onlar ayrılmadan önce) kız arkadaşıyla bizim kasabanın sokaklarında dolaşmaktan hiç utanmıyordum. Onlar el ele tutuşuyorlardı. Ben de onlarla diğer torunlarımla gurur duyduğum kadar gurur duyuyordum!

Torunum bu aralar kız arkadaşı yok. Umarım kendine göre bir hayat arkadaşı bulur artık. O, böyle birşeyin eksikliğini hissetmediğini söylüyor gerçi, tek başına

da mutlu olabilirmiş. Ama bence, onun kendine göre bir eş bulamaması, diğer (heteroseksüel) torunlarımla bu konudaki sorunlarından hiç de farklı değil. Onların da sürekli değişen erkek ve kız arkadaşları oluyor. Ben, bundan dolayı onları da garipsiyorum bazen. Ben yıllardır yalnız yaşıyorum, hayatımda bir tek erkek oldu. Ne bileyim, demek ki bu konuda biraz eski kafalıyım...

>> SUSKUN COMİNG OUT

Yasmina

Kocam Alman, ben Tunusluyum. Üç çocuğumuz da Tunus'ta büyüdü – ta ki en büyük kızımızın isteğine uyarak o 15 yaşındayken Almanya'ya taşınana kadar.

Aslında herşey yolundaydı. Kızımız 16 yaşına girmişti ve zor bir dönem geçirdikten sonra nihayet bir çevre edinmiş ve erkek bir arkadaş bulmuştu. Neredeyse hergün buluşup birlikte geziyorlardı. Herkes, ne kadar güzel bir çift olacaklarını düşünüyordu.

Günlerin birinde beklenmedik bir anda odasına girdiğimde o sürprizle karşılaştım: Kızım, kız arkadaşıyla yatağın üstüne oturmuş öpüşüyordu. Ben böyle birşeyi beklemiyordum ama bana söylemesini

isterdim. Artık birşey söylemesine gerek kalmamıştı. Biliyordum, kızım lezbiyen.

Tunus'ta bu bir tabu! Babam – o zamanlar neredeyse 70 yaşında bir adam, ailemizin reisi ve hacı – öğrenseydi ne olurdu? Tunus'taki aile ne diyecekti? Diğer akrabalar? Eşim ve ben, nasıl davranacağımızı bilemedik ve ilk etapta kendimize saklamaya karar verdik. Ama gün geldi ve babam bana torununun erkek arkadaşı olup olmadığını sordu. Düşünmeden, «Hayır» dedim. Ondan sonra da ekledim: «Ama bir kız arkadaşı var!» Uzun süren bir sessizlikten sonra beni sevindiren birşey söyledi: «Önemli olan mutlu olması.» Eşim ve ben de hep öyle düşünmüştük zaten.

Yine de eşcinsellik konusunu Tunus'taki memlekette açıkça dile getiremiyorum. Konu komşu anlamaz. Yalnızca yakın akrabalara ve iyi arkadaşlara sorduklarında söylüyoruz. Herkes, kızımızın eşcinselliğini kabul etti. Ama etmeseler de fark etmez zaten.

Önemli olan şu çünkü: Kızımız hep kızımız olacak ve biz onu seveceğiz, heteroseksüel de olsa eşcinsel de olsa. Bugün yirmi yaşının üstünde ve hâlâ herşey yolunda gidiyor. Bu arada en iyi arkadaş da açıldı. Artık kızımızla eşcinselliği konusunda konuşmayı da öğrendik. İlişkimiz o gün bugün düzeldi. Kızımız mutlu, biz de onunla mutluyuz.

>> İNSANLARIN ÖN-YARGILARINI PARÇALAMAK, BİR ATOMU PARÇALAMAKTAN DAHA ZORDUR

R. Wedel, NRW

Adım R. Wedel, 48 yaşındayım, psikolojik danışmanlık yapıyorum, Nordrhein-Westfalen'de oturuyorum. Benim de eşcinsel oğlum var, kendisi 22 yaşında.

Coming Out'un gençler için de ebeveynler için de çok olumsuz bir tecrübe olabileceğine şahit oldum ama bizim özelimizde o kadar da sorunlu olmadı. Zaten hep bir şekilde tahmin etmiştik; sonra oğlumuz 16 yaşındayken açıldı bize. Bir yük düşmüştü sanki üstümüzden. İlk aklıma gelen şey şu oldu: Torunlarım olmayacak. Önce gözlerim yaşardı bunu düşündüğümde sonra da bu kadar saçma birşey düşündüğüm için gülmem geldi.

- İçten içe o daha çocukken fark etmiştik oğlumuzun kendi yaşındaki diğer erkek çocuklarından farklı olduğunu. Daha çok kızlarla oynardı. Yuva zamanında kızların doğum günü partilerine çağırılan tek erkek çocuk o olurdu. Tamam, arabalarla oynardı ama Barbie bebeklerle de oynamayı severdi. Çocuklarımızın hepsine eşit davrandığımız için hiç baskı uygulamadık ona. Doğum gününde ya da Noel’de Barbie’si için birşey istediğinde istediğini alırdık ona.

Böylesi anlarda, bunun başkalarına ne kadar anormal geldiğini anlayabiliyorduk. Örneğin, anneanesi ona Noel hediyesi olarak istediği Barbie bebeği almayı reddetmişti. «Doğru düzgün bir erkek öyle birşeyle oynamaz» demişti. Daha sonraki yıllarda daha farklı şeyleri de duymaya başladık: «Oğlunuzu eşcinsel mi yapacaksınız?» Biz bunu anlayamadık hiç. En büyük kızımızın en çok sevdiği oyuncak araba ve araba aksesuarlarıydı. Akrabaların hiçbirisi bu konuda yorum yapmamıştı ama. Oğlumuzun lise yıllarında dışlandığını fark ettik. Görüştüğü sınıf arkadaşları vardı gerçi ama okulun dışında bulunduğu fazla arkadaşı yoktu. Söylediklerine göre daha okul yıllarında kızdırdıyormuş onu, tipik bir erkek davranmadığı için!! Yine de yolunu buldu orada bir şekilde ve başarılı bir öğrenci oldu. Coşkuyla okul projelerine katılırdı, özellikle de sosyal alanda olan projelere. Müziğe bir yatkınlığı olduğu için okulda herkes tanıyordu onu okulda. Ama yine de arkadaş edinemiyordu. Ta ki bir üst sınıfta okuyan eşcinsel bir öğrenciyle tanışana kadar farklı olduğunu anlayamamıştı...

Çok iyi hatırlıyorum, 14 yaşında bana «Bir kıza gerçekten âşık olduğunu nasıl anlar bir oğlan?» diye sormuştu. Bir anne olarak gayet masum bir şekilde, yaşına uygun olan bir cevap vermiştim. Tepkisini dikkatle izlemiştim ve %90 emin olmuştum, oğlum eşcinseldi. Ama kendi içime atıp orada sakladığım bu konunun bir zaman dışı vurulması gerekiyordu. O yüzden, iki yıl sonra Coming Out’uyla bir hafifleme ve rahatlama hissetmiştik.

Etrafındaki insanlara kendisi söylemek istiyordu, buna hazır olana kadar da eşcinselliğini bir müddet gizli tutmamızı istemişti bizden. Ondan sonraki altı yıl boyunca oğlumuzun eşcinselliği gündelik hayatımızın olağan bir parçası haline geldi. Arada bir bizi etkinliklere ya da eşcinsellerin takıldığı cafelerin birine götürüyor. Anne-babası olarak cinsel yönelimiyle ilgili bir sorumuz olmadı hiç. O barda yaşadıklarımızla ilgili şu gelişor aklıma: Ebeveyn olarak herkes çok sevecen yaklaşıyordu bize, oğlumuzun arkadaşları da orada çalışan elemanlar da. Kimse komik bir davranışta bulunmadı. Gençlerin, sorularını sorabileceği, fikir alışverişinde buluşabileceği, bulunduğu durumu iyi bilen insanlarla tanışması çok önemli. Öylesi yerler bunun için gerekli.

Yıllar geçtikçe oğlumuzun birçok arkadaşını tanıdık ve birçok Coming Out hikâyesi dinledik. Yüreğimi titreten hikâyeler de vardı bunların arasında. Bazı anne-babalar çocuğunu evden atmış, bazıları ise olumlu ilk tepkiden sonra – doğrudan ya da dolaylı olarak – tavır değiştirmiş. Bu da, uzun vadede, yaralanmalara yol açan birşey tabii.

«İnsanların önyargılarını parçalamak, bir atomu parçalamaktan daha zordur.» (Albert Einstein)

Eşcinsellik konusuyla ilgilenmeye başladıktan sonra bu söz beni çok etkiledi.

Beni duygusal olarak sarsan birçok tecrübem oldu. Ebeveynlerinin onlara sırt çevirdiğini yaşayan eşcinsel erkekler, kesilen ilişkiler, evden atılan çocuklar... Benim en kötü bulduğum ise: Anne-babaların dolaylı davranışları. Çocuğunun Coming Out’undan sonra sözleriyle anlayış ve kabul gösteren ebeveynler uzun vadede ve dolaylı bir şekilde, çocuklarına anlayış ve kabullerinin gerçek olmadığını gösterebiliyorlar. Bu, çocuğu yeni tartışmalara sürükleyebilir tabii. Bir çocuğa eşcinselliğini kabul ettiğini ama Olga teyze ya da Fred amcaya bu konuyu kesinlikle açmaması gerektiğini neden söylersiniz ki? Ya da komşulara açılması gerektiğini? Küçük kardeşlerin bunu daha öğrenmemelerini, henüz çok genç olduklarını? Ebeveynlerin arkadaş çevresi ... hm ... onlar bilmiyorlar hâlâ ve biraraya gelindiğinde oğlun kız arkadaşı olup olmadığını soruyorlar... Oğlana söylenen de şu: «Bak oğlum, kutlamaya gideceğiz ama orada eşcinsel olduğunu söylemek yok!» Ya da daha nazikçe: «Elbette arkadaşların burada kalabilirler – ama lütfen erkek olanları kalmassın.»

Anne-baba çocuğunun eşcinselliğini kabul etmiş olabilir. Ama çevrelerine karşı kendi Coming Out’larını hâlâ yaşamamış oluyolar...

Ebeveynlerinin bu tarz davranışlarını gören gençler, ne yapacaklarını şaşırırlar, kendilerini geliştiremezler – ve bunun neden böyle olduğunu hiçbir zaman anlayamazlar. Bilinç dışı yapılan birşey olsa dahi anne-babaların böylesi davranışları psikolojik işkence olarak nitelendirmek gerekir bence. Böylesi dolaylı davranışlar uzun vadede sadece mutsuz yetişkinliklere yol açar. Birşeylerin doğru olmadığını ve hâlâ olduğunuz gibi kabul edilmediğinizi hissedersiniz...

Ebeveynlere benim verebileceğim öğüt şu: Oğlunuzla ya da kızınızla kendi hislerinizi ve düşüncelerinizi konuşurken açık ve dürüst olun. Hiçbir şeyi saklamayın. Küçük çocuklardan bahsetmiyoruz. Onun dışında, eşcinsellikle ilgili nesnel bilgi edinin. Bu, hem ön yargıları azaltır hem de arkadaşlarınıza ve akrabalarınıza çocuğunuzun eşcinselliğinden bahsederken gerekli olan kendi Coming Out’unuzu hazırlamış olursunuz.

>> OĞLUM, KIZIM OLUYOR...

Maria Helbert* (74) çocuğunu sahipleniyor, ismi artık Richard değil Regina olsa da. Bunu, ailesinin ve yaşadığı köyün insanların bütün olumsuz tepkilerine rağmen yapıyor.

*chrison – das evangelische Magazin'den alınmıştır
(Ağustos 2011 sayısı, yazar: Ariane Heimbach, fotoğraf: Olaf Tiedje)*

Regina'nın*, yani o zamanlar Richard'ın* mutsuz olduğunu çok uzun süre önce anlamıştım. Karısıyla ve çocuklarıyla aynı binada, yan dairede oturuyorlardı sonuçta. Akşamları kavga sesleri gelirdi yan taraftan ama ben, neler olduğunu sormaya cesaret edemezdim. Onun dışında ikisi de ele vermiyordu kendini. Severlerdi birbirlerini, hâlâ da seviyorlar. Eskiden birlikte çok güzel vakit geçirirlerdi. Haftada bir benim eşimle birlikte dördümüz kilise korosuna giderdik.

Sonra o mektup geldi. Aynı anda herkese göndermişti, komşulara, iş arkadaşlarına, aileye. Daha çocukluğunda, birşeyin yerinde olmadığını hissettiğini ama kendisi de bunun ne olduğunu anlamadığını yazıyordu. Ve «uzun zamandır dökülen göz yaşlarından ve kafa yormalardan sonra» kadın olarak yaşamaya karar verdiğini... «Bundan sonra ben Regina'yım.»

İlk Düşüncem: Suç Bende.

Hiçbir şey anlamıyordum. Hiç ilgilenmemiştim böyle birşeyle. Eşimle konuşamazdım bu konuyu. Bunamaya başlamıştı çoktan. Belki de daha iyiydi böylesi. Bence baş edemezdim. İlk zamanlarda geli-

nimle çok konuşup, ağladık. O, Regina'yı korudu hep. Bir tek o biliyordu, Regina'nın kaç yıldır neler çektiğini. Evlilikleri yine de yıkıldı, buna çok üzüldüm.

İlk düşüncem, suçun bende olduğuydu. Hep bir kız çocuğu istemiştim. Ama dört tane oğlum olmuştu, Richard dördüncüsüydü. Regina sakinleştirdi beni: «Hayır, anneciğim, seninle ilgisi yok bunun!» Kilisenin sosyal işlerindeki psikolog da aynı söylüyordu: «Buna transseksüellik derler, doğal birşey, sadece sizin çocuğunuzda olan birşey değil.

Daha Önce Neden Fark Etmedim?

İlk başta bayağı bocaladım. Daha önce neden fark etmemiştim? Regina elbette ağabeylerinden biraz farklıydı, hep daha duyarlıydı, çok ağlardı. Ama bedeninin onun için bir sorun olabileceği hayatta aklıma gelmezdi. Bugün şöyle düşünüyorum: Belki de tanrı böyle birşeyin sadece bizim ailemiz tarafından göğüslenebileceğini düşündü. Ben, dört öz çocuk büyüttüm; onun dışında da üç çocuğu evlatlık edindim. Hepsini sevdim. Daha evlat edinen bir anne olarak anlamıştım bunu: Her insan farklıdır, herkesi olduğu gibi kabul etmek gerekir.

Geçiş süreci elbette kolay olmadı. Başlangıçta Regina daha çok, kadın kıyafeti giyen bir erkeğe benziyordu. Şimdi daha hafif makyaj yapıyor, çok daha doğal görünüyor. Sonra cinsiyet düzeltme ameliyatı oldu. Eve döndüğünde bi yutkunmam gerekti. Artık gerçekten erkek değildi. Ama en önemlisi, onun kendisini iyi hissetmesi. Şimdi bir ışıldama var sanki üstünde! Eskiden gergin olurdu; şimdi

çok daha uysal, daha yumuşak. Bazen sarılıyor bana, ben istemeden.

Kilise Cemaati Hayal Kırıklığına Yol Açtı

Ben çocuğuma destek olacağımdan hiç kuşku duymadım. Oğullarım bunu anlamadı ilk başta. Onlar, «Yapamaz böyle birşeyi, karısını, çocuklarını düşünmesi gerekiyor!» diyorlardı. Ama söz konusu olan aynı zamanda Regina'ydı. Kimse, onun nasıl olduğunu sormuyordu. Şimdilerde konuyla ilgili bilgi ediniyorum. Eskiden birçok insan kendine kıyarmış, açılmaya cesaret edemedikleri için.

Beni en çok hayal kırıklığına uğratan insanlar kilise cemaatinden olanlardandı. «İsteseydi tedavi olabilirdi» diyenler oldu, yani suç Regina'daydı. Sonra cemaatte emekli bir kilise adamı vardı. Üstüne çok vardı Regina'nın, neymiş, ona kendisini yeniden erkek olarak hissetmesinde yardımcı olabilecek yardımlaşma grupları varmış. Anladığım kadarıyla, köyde hakim olan görüş de bu. Bütün arkadaşlar gelinimin tarafını tutuyor. Kimse Regina'yı davet etmiyor. Bu, beni çok üzüyor. Regina çok değerli bir insan. Birçok şeyi kaybetti. Ama kazandığı şeyler de var – kimliğini, insanlığını... Bunlar çok önemli şeyler.

Yavaş yavaş hepimiz alışıyoruz, ağabeyleri dahil olmak üzere. Gezmeye çıktıklarında onu da yanlarında götürüyorlar yeniden. Ben, Regina'ya kadın olarak hitap edeceğim yerlerde bazen hata yapıyorum hâlâ. Örneğin, geçen gün kızının çocuğu olduğunda aradım onu, «Tebrikler, dede oldun» dedim. İkimiz de güldük buna...

* İsimlerin hepsi redaksiyon tarafından değiştirilmiştir.

>> BANA SORARSA, BERABERLİK BİR ERKEKLE BİR KADINI GEREKTİRİR

Nurgül

Nurgül, 32 yaşında, Almanyalı Türk, anne, işkadını, heteroseksüel, aydın – ama yine de muhafazakâr

Ablam bana o zaman bir kadınla beraber olduğunu söylediğinde, şunu düşündüm ve söyledim: «Ne bileyim, seni mutlu ediyorsa.» İkinci düşüncem ise şuydu: «Bir bu eksikti! Al işte sana Şengül.» Neden hep farklı olması gerekiyor ki?...

Konuyla ilgili iki ayrı fikre sahibim. Birincisi, ablamın saadeti. İster bir erkekle olsun isterse bir kadınla. İki insanın cinselliğini yaşamasına karşı değilim, kimse zarar görmedikçe. Bu, aydın yanımın düşüncesi.

Diğer yanım ise, daha geleneksel, daha muhafazakâr yaklaşıyor ablama. Ablamın bir kocası bir de çocukları olsun istiyor; klasik bir aşk, klasik bir hayat işte. Başkalarının düşündüğü gibi, bunun bir devre olduğunu düşünüyordum ben de. Bazen, onu değiştirmeye çalıştığımı fark ediyorum. Tamam, anlamsız tabii bu; o izin verir mi böyle birşeye! Eh, ben de sineye çektim ablamın lezbiyen olmasını. Kabul edemem, kabul edebilmek için inanamam gerekirdi onun hayat biçimine. Oysa ben, bunun doğaya aykırı olduğunu düşünüyorum. Üremek yani, sperm bağışısı kullanmadan, birbirini seven insan olarak – ve bu mistik andan doğan çocuk...

Eşcinsel camiasının ayağa kalkacağını biliyorum ama bana sorarsanız, beraberlik bir erkekle bir kadını gerektirir. Oğlum sekiz yaşında ve teyzesinin lezbiyen olduğunu bilmiyor. Şengül bana birkaç kere neyden korktuğumu sordu. Ben oğluma ilk etapta kendi değer yargılarımı öğretmek – ve bir anne olarak onu korumak istiyorum. Eşcinselliği anlayacak bir yaşa gelince aydınlatacağım onu. Kızım daha yedi aylık, onda aydınlatacak birşey yok henüz. Oğlum, erken bir aşamada eşcinsellikle tanıştırsa belki de denemeye karar diye korkuyorum. Eşcinsel olsa her ne kadar yanında duracağımdan emin olsam da, bu yolu seçmesini istemem. Şengül'ü seviyorum ve sayıyorum, eşcinselliğini beğenmesem de. O benim için sadece «lezbiyen» değil. O bir sanatçı, benim ablam, arkadaşım, sırdaşım, çocuklarımla teyzesi ve daha birçok şey. Bence, insanı insan olarak kabul etmeli, saygı duymalı – kalan herşeyle bir şekilde baş edilebilir. Siz de öyle yapın ve savaşmayı bırakın – boşu boşuna kendinizi ve başkalarını yormayın...

>> O TELEFONDAN SONRA DÖRT GÜN GEÇTİ

anonim

Bu hikâyede bir anne, oğlunun daha birkaç gün önceki Coming Out'unu anlatıyor.

Ağustos 2011. İki ay sonra oğlum 19 yaşında olacak. Şimdiye kadar herşeyiyle biraz geç kalan birisi. Yavaş yavaş bir kız arkadaşının olması vakti geldi de geçiyor. Ondan beş yaş küçük kuzeninin bile bir kız arkadaşı var. Ama oğlum, benim tek çocuğum, çok çekingen; diskoya gitmez, partilere gitmez – «Ne yapacağım ben orada, herkes sarhoş olmak istiyor» der.

Bir yere gittiğinde en iyi arkadaşına gider. Ondan bir yaş küçük, onun da kız arkadaşı yok. Birçok kez, geceyi de orada geçirir. Ben, kocamla konuşuyorum: «Yoksa ikisinin arasında bir ilişki mi var?» Eşim sakinleştiriyor beni: «Kızların vakti de gelecek.» İki üç kızı beğenmişliği var oğlumuzun. Ama, söylediklerine göre, erkek arkadaşları varmış. «Eşcinselse de eşcinsel, ne yapalım» diyor. Ben de öyle düşünüyorum. Sevdığım, saydığım birkaç eşcinsel erkek tanıyorum.

Sonra çocuğum okuldan geliyor ve âşık olduğunu söylüyor. Nihayet! Ama ilk adımımı atmaya cesareti yok. Bu çok normal diyor, korkusunu almaya çalışıyorum. Sonuçta kimse reddedilmek istemez... Ama tabii bir adım atmak da gerekiyor, başarı zembille inmiyor. Haftalar geçiyor aradan. Oğlum, ikide bir âşık olduğunu ima ediyor ve şaşkınlığını gösteriyor. Daha somut birşey öğrenemiyoruz. Sonuç itibarıyla ben sinirlenmeye başlıyorum. «Söyleyeceğin birşey varsa söyle, söylemeyeceksen de

sus» demek istiyorum ama sineye çekiyorum. Öğüt verip yardım etmeyi tercih ediyorum. Hatta cep harçlığını arttırıyorum ki, oğlum kıza bir kahve söyleyebilsin. Parayı aynı gün iade ediyor. Eylül ayının ortası oldu.

Pazartesi, öğlen vakti, büromda oturuyorum, oğlum arıyor, «Öylesine». Bunu yapar arada bir ama bu sefer, görüşmemiz beklenmedik bir yere gidiyor. Sonunda bir isim verip telefonu kapatıyor. Bir erkek ismi. Önce, hiçbir şey düşünmüyorum. Sonra da «Bu da ne demek şimdi?» diye bir soru geliyor aklıma. Daha sonra, dün akşam birlikte izlediğimiz film geliyor aklıma. Filmde, birkaç eşcinsel erkek vahşice öldürülüyor. Aman tanrım, tam «yerinde» bir seçmiş... Kafam allak bullak; doğru dürüst toparlayamıyorum düşüncelerimi. Kocamı arıyorum. Çok akli başında bir tepki veriyor: «Ee? Ne var ki bunda?» Beynim, bunun doğru olduğunu biliyor ama midemde olup bitenleri bir ben biliyorum... Sonuçta söz konusu olan benim çocuğum.

Eve geldiğimde işte o çocuk yatağına yüzükoyun uzanmış, yüzünü yastığının içine saklamış, hiçbir şeye cevap vermiyor. Bizimle birlikte akşam yemeği de yemek istemiyor. Belki de böylesi daha iyidir, kafam akli salim bir konuşma için çok dağınık. Salı günü – bir diş doktoru randevusu beni oy alıyor biraz. Çarşam-

• • • ba iyi değilim, öğle paydosunda aniden ağlamaya başlıyorum. Sevdiğim bir iş arkadaşımaya başvuruyorum. Konuşmak iyi geliyor bana. Aynı zamanda, oğluma ihanet etmiş gibi hissediyorum. Daha babasıyla bile konuşmadı. Babası ise, hiçbir şey olmamış gibi, hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranıyor. Neyse ki, o akşam oğlumla konuşmaya fırsat oluyor, korkularımı paylaşabiliyorum, bir eş bulmak, onun dışında belki de herşey daha da zor olacak şimdi. Bazı şeylerin cevabını da alıyorum. Sanki önemsiz birşeymiş gibi, oğlumun «olayın» üç yıldır farkında olduğunu öğreniyorum.

İçimden annemi aramak geliyor ama aramıyorum. Oğlum belki de istemiyordu bunu. Bu arada, benim kafam çatlamak üzere. Perşembe günü iki iş arkadaşım daha konuşuyorum. Neredeyse sabahtan öğlene kadar konuşuyoruz – her iki kadın da harika. Beni dinliyorlar ve oğlumun tanımadıklarına rağmen – ya da belki de tam da tanımadıkları için, mesafeli yaklaştıkları için – onun aynı insan olduğunu söylüyorlar.

O akşam oğlum evde yok. Google’e, «Oğlum eşcinsel» yazıyorum. Böylece BEFAH’ın sayfasını buluyorum ve orada, zaten bildiklerimi okuyorum: Hikâyemizle yalnız değiliz. Eşcinsellik normal olmayan birşey değil. Bunları okumak iyi geliyor. Belirsiz bir umut var, belki de bütün bunların doğru olmadığıyla ilgili ama ben bu dürtüyü uzaklara itiyorum. «Oğlan» demek ki. Oğlum eve geldiğinde, gerçekten var olan bir ilgiyle o «oğlanı» soruyorum. Şöyle bir tehlike de var sonuçta: Belki de o «normaldir», oğlum istemez.

Oğlum bundan sakınmak isterim ama bu elimden gelmeyecek. Oysa oğlum oldukça konuşkan – olumlu bakıyor olaya: «Bilmem ama olabilir gibi geliyor» diyor. Dikkatlice yaklaşıp onunla konuşmuş. Ne kadar harika olur bu aslında... Daha ilk denemede başarılı olmak heteroseksüeller için bile yeterince zor. Keşke... Çok isterdim bunu oğlum için...

Bugün Cuma. O telefondan sonra dört gün geçti. İş arkadaşlarım, benim nasıl olduğumu, oğlumun nasıl olduğunu sordu. Dün İnternet’te okuduğum çağırımı hatırlıyorum. Çocuklarının Coming Out’u son yedi ilâ on sene içerisinde olan ebeveynlerin deneyimlerini anlatan bir kitap çıkarılacakmış. Bu konuda benim de söyleyeceklerim var. Son dört gün olup bitenleri yazıyorum. Yazdıklarımı okuduğumda bu da dinlendiriyor beni. İki saat sonra oğlum okuldan eve gelecek. Bakalım o «oğlan»’la ilgili bir yenilik var mı? Aslında benim tek istediğim birşey var: Oğlumun hayatında ve hayatıyla mutlu olması...

>> BENİM İÇİN KIZ ÇOCUĞU, ERKEK ÇOCUĞU OLMASI ÖNEMLİ DEĞİL – ÖNEMLİ OLAN, ONUN MUTLU OLMASI!

Oğlum 25 yaşında, beş yıl önce transseksüel olarak Coming Out’unu yayınladı. Berlin’de yaşıyoruz. Ben annesiyim. O benim tek çocuğum.

Hamileyken ben de birçok insan gibi çocuğumun erkek ya da kız olmasının önemsiz olduğunu söyledim. Önemli olan, çocuğumun mutlu olması olacaktır. Ama içten içe kız çocuğu isterdim hep. Sevincim ve heyecanlarım kızımın birlikte ana-kız ilişkisi yaşamak yönündeydi (kadınların ilgi alanlarını ve hobilerini paylaşacaktık, moda, stylinglerle ilgili konuşacaktık, ana-kız muhabbetlerimiz olacaktır vs.). Ve gerçekten bir kızım oldu. Saçları uzuyordu, pastel renklerde tipik kız kıyafetleri alıyordum ona, küpeler, kolyeler, saç aksesuarları, rügan ayakkabıları – küçük kızların (çoğu küçük kızın) sevdiği herşeyi vardı. Ben de hayalimi yaşıyordum dolayısıyla, ta ki çocuğum beş yaşına gelene kadar.

Sonra herşey değişti. Çocuğum kendi kafasındakileri yaşamaya başladı. Sadece pantolon giymek isterdi, etek ya da külotlu çorap giymek istemezdi. Saçları kısa olacaktı hep, kadınsı bir dış görünümü istemiyordu. Birlikte oynadığı çocuklar erkek, oynanan oyuncaklar erkek çocuklarının oynadığı oyuncaklar olacaktı (arabalar, birbirine geçen bloklar, araba yarış pistleri, kılıçlar, tabancalar vs.).

Burada anlamam gerekir miydi çocuğumun kendini doğduğu cinsiyete ait hissetmediğini?

Bu konuyla hiç ilgilenmemiştim, hiçbir fikrim yoktu. Kızım farklıydı, diğer kız çocuklarından farklı. Kızım kıyafet seçiminde, ilgi alanlarında, beğendiği müzik ve boş vaktinde tercih ettiği spor dalları konusunda (judo, futbol, hokey), hobileriyle daha «kabaydı», daha mesafeli, erkeksi... Ee? Dünya çokrenkli bir yer, her insan bir birey ve istediğini yapar istemediğini yapmaz. Ben ne bilecektim... Ama sonuçta tek başımıza bir adada yaşamıyorduk. Akrabalar vardı, aile dostları, arkadaşlar, iş arkadaşları... Bu insanlar, gerekli gereksiz korkular yıkıyordu insanın üstüne: kaygılar, öğütler, çocuğun neden öyle olduğuyla ilgili tahminler, anne-babanın suçundan, iyi olandan, vazgeçilmesi gerekenlerden bahsediyorlardı – nerede sözünü geçirmek, neyi nerede ne zaman hoşgörüle karşılamak gerektiğiyle ilgili şeyler... İzin verildiğinde büyük bir belirsizlik yaratıyordu bunlar.

Benim kızım, birçok insanın kız dendiğinde aklına gelenden farklıydı. Bunun avantajları da vardı elbette. Okula başladığı ilk günden sonra kızların birçoğu korkarak, çekingen bir şekilde, duvara yaslanıp avluda beklerken benim çocuğum bir oğlanla birlikte küçük bir ağacın tepesinde sallanıyordu ve hayatını yaşıyordu. Ben çok korkmazdım; çocuğum güçlüydü, gerektiğinde istediğine ulaşıyordu. Hırçınlık

• • • yapmadan, inat etmeden, argümanlarına güvenen bir insandı. Ergenlik çağına girdiğinde değişimler hızlandı – punk oldu. Değişim adım adım geliyordu; önce feci bir küpe kullanmaya başlamıştı. Sonra değişim hızlandı... Oldukça ilginç bir giyim kuşam tarzı, takılar, saç kesimleri... Çocuğum adeta tepeden tırnağa dikenli bir kaleye dönüşmüştü... Saç spreyi kullanımını müthiş artmıştı. Çocuğum artık büyükanne-büyükbaba neslinin tahammülünü kolayca aşacak bir görseleliğe sahipti.

Endişe ediyordum mu? Evet, ama daha çok toplumda göreceği kabulle ilgili. Katıldığı yürüyüşleri düşünüyordum, polis müdahalelerini, aşırı sağcıları ve olası saldırıları, belki de uyuşturucuları ve olası etkilerini... Gerçekten korkutucu şeyleri yani. Kolay bir zaman değildi. Farklı olma konusunda düşünsem aklıma kızımın lezbiyen olabileceği gelirdi. Ee? Ne fark edecekti ki?

Çocuğumun Coming Out'u evde gerçekleşti. Sadece anne, baba ve çocuk... Sakince... Şok yaşanmadan... (Oysa ben bir şok yaşanacağını sanıyordum). Farklılığın nihayet bir adı vardı: Trans kimlik. Kızım artık bir oğul olmuştu. Bu değişim kolay olmadı.

Pek çok soru türedi ve bu soruları ya oğlum ya da İnternet cevaplandırdı. Birçok şeyi anlamak kolaylaşmıştı birden. Çocuğumun etek giydiğinde kendini neden iyi hissetmediği, neden erkeklerle vakit geçirmeyi yeğlediği, neden bol kıyafetlerle ya da otururken eğilerek göğüslerini saklamak istediği, neden göğüslerini bağladığı ya da neden erkek kıyafetlerini tercih ettiği...

Yeni kavramlar öğrenmem gerekti (örneğin, psikolojik refakat, yasal süreç, transseksüellik, trans kimlik, trans cinsiyet, hormon tedavisi, cinsiyet düzeltme).

Beni düşündüren başka şeyler de vardı: Çocuğum uzun yıllar boyunca bedeniyle, cinselliğiyle, kimlik arayışıyla ilgili ne kadar baskı, çaresizlik, iç kargaşa, keyifsizlik yaşamıştı, acı çekmişti. Bütün bunlara katlanmıştı, tek başına. Bunları gözünün önüne getirmek, hissettiklerini anlamaya çalışmak çok üzüyordu beni. Ebeveyn olarak nerede hata yapmıştık? Neyse ki, içgüdüsel olarak doğru yaptığımız bir şey vardı: Çocuğumuzu «kadın» olmaya zorlamamıştık hiç. Feminin dış görünümü veya davranış direktmemiştik hiç...

Endişeler, korkular: Başka insanlar, çevremiz, ailemiz, arkadaşlar nasıl tepki gösterecekti? Çocuğumun sosyal hayatında kim kalacaktı, kim gidecekti? Çocuk değişecek mi – değişecekse sadece dış görünümü mü değişecekti? Hormon tedavisi, testosteron... Geri dönüşü olmayan şeyler. Çocuğumun sesi değişecek, sakalı çıkacak, feminen vücut yerini kaslara bırakacak – bunlarla birlikte ben çocuğumu tanımaya devam edecek miyim? İki cinsiyetten ibaret dünyamızın klişelerine uyan bir bedene büründüğünde bedenine neler olacaktı? Bunlar sağlığını nasıl etkileyecekti? Hangi ameliyatları olması gerekecekti? Bunların hepsi ne kadar tehlikeliydi? Hormonların yan etkileri ne olacaktı? Çocuğum bunlarla nasıl başedecekti? Bir eş bulabilecek miydi? Kabul mü görecekti, ayrımcılığa ve şiddete mi maruz kalacaktı? Hangi tehlikelerle yüzleşmek zorunda kalacaktı? Oğlum mutlu olacak mıydı? Yeni endişeler ve korkular...

Elime geçen herşeyi okudum, İnternet'te, dergilerde, televizyonda izlediğim belgesellerde. Gördüklerim birden bire beni de ilgilendiriyordu. – Fark ettim ki okuduğum ve izlediğim her yayın sadece beni ilgilendirmiyor, birçok insan da aynı durumda.

Oğlum, akrabalarımızı ve yakın çevremizi haberdar etmemi istedi. Birçok soru vardı. Birçok anlatma ve anlama biçimleri... Aldığım tepkilerin hepsi oldukça olumluydu, çoğu insan hayran kalıyordu oğluma, gücüne, kararlılığına. O, kendi yolunu çizmişti ve ödün vermeden ilerliyordu o yolda. Birçok insan son derece etkilenmişti. Bazıları, bunların benim için çok zor olduğundan yola çıkıyordu. İç kargaşalarla dolu çocukluklar ve gençlikler geliyordu akıllara, birçok kez de ameliyatlara ve cinsellikle ilgili sorular. Ben, her soruya cevap vermiyordum. Sadece temel bilgiler veriyordum. Bazı cevapları oğlumun kendisi vermesi gerekiyordu – eğer vermek istiyorsa. Bazı sorunlar, aşırı mahremdi.

Bunların dışında uzun zamandır görüşmediğim insanlar var, bir kısmı bana yakın bile değiller. Onlarla eskiden «kızım» hakkın-da konuşurken, artık «çocuğum»'dan bahsetmeye başlamıştım. Herkese herşeyi izah etme ihtiyacı hissetmek istemiyordum.

Oğlumla ilgili korkularımı yendim artık. O hep çok güçlü bir insandı, kendi işini kendisi halletti hep. Psikolojik, hukuki ve tıbbi süreçler onu hiç zorlamadı. Bu da beni çok etkiledi ve gururlandırdı.

Oğlum sayesinde lezbiyen, gay, biseksüel ve trans* bireylerle ve LGBT* etkinlikleriyle tanıştım. Hayatım bu sayede renklendi ve zenginleşti – ilginç insanlarla tanışıyordum. Benim için kız çocuğu, erkek çocuğu olması önemli değil – önemli olan, onun mutlu olması! Çocuğum hep benim çocuğum. Oğlumun, mutlu bir ilişkisi var; çok güzel, sınırsız ve akıllı bir gelinim oldu. Aramızdaki ilişki hiç değişmedi. Birbirimizi seviyoruz. Uzun yıllarca, «Bu normal değil» cümlesini dinlemek zorunda kalmıştım. Bu, farklı olmayla ilgili sarfedilen bir cümleydi. Buna bazen kendim de inandım. Bugün, bunun doğru olmadığını biliyorum – bunu bir şiir sayesinde de öğrendim (kimin yazdığını hatırlamıyorum):

Normal

*Lisa çok büyük, Anna çok küçük.
Daniel çok şişman, Emil çok sıska.
Fritz çok kapalı, Flora çok açık.
Clara çok güzel, Erwin çok çirkin.
Hans çok aptal, Sabine çok akıllı.
Traudel çok yaşlı, Theo çok genç.*

*Herkesin bir fazlası var. Herkesin bir eksiği var.
Herkes, bir anlamda normal değil.
Var mı burada, tamamen normal olan?
Hayır – yok öyle kimse, tamamen normal olan.*

Bu da çok normal!

>>
**BAYAN A. VE BAY
A.'YLA RÖPORTAJ**

Thomas Rattay,
Jugendnetzwerk Lambda'nın
«Volle Fahrt Voraus.»
Schwule und Lesben mit Behinderung»
kitabından alıntıdır.

Bayan A.

Ben, bir hastanenin kardiyoloji bölümünde hemşire olarak çalışıyorum. Vardiyalı ve çok hareketli mesailer oluyor ama sinir bozucu olduğu zamanlarda bile işimden çok zevk alıyorum. Çalışmayı seviyorum.

Bay A.

Benim ise avukatların ve noterlerin ihtiyaçlarını karşılayan kendime ait bir şirketim var. Şirkete bağlı olan, hukuksal konular üzerine yoğunlaşmış bir kitapçı, bir de küçük yayın evi bulunuyor. Ben, meslek eğitimimi, aslen avukat ve noter yardımcısı olarak tamamladım.

Bayan A.

İki çocuğumuz var, birisi şu an 25 yaşında olan bir oğlan, diğeri de yakında 24 yaşını dolduracak bir kız. Her ikisi de hayırlı evlat oldular, iyisiyle kötüsüyle. Oğlumuz da kızımız da liseyi bitirdikten sonra evden ayrıldı. Kızım bir kız arkadaşıyla birlikte bir evi paylaşıyor; oğlum ise üniversitede okuyan kız arkadaşıyla birlikte oturuyor.

Kendisi meslek eğitimi yapıyor. Kızım, şu sıralar hayat mektebinde okuyor ama umarım yakında yeniden üniversite tahsilini de devam ettirir. Sosyal pedagojiyi çok merak ediyor; öğrendiğim kadarıyla bir başvuruda da bulunmuş. Bakalım, bekleyeceğiz artık. Bu sefer, engelli olduğunu yazmamış başvurusuna, bu, her ne kadar üniversiteye alınma şansını arttırsa da... Daha önce staj yeri bulma konusunda dezavantaj olmuştu. Başvurusuna ağır engelli olduğunu yazdığı için alınmamıştı.

Benim ve ailemizin hayatını şekillendiren birşey var, o da Katolik olmamız. Bu röportajın konusuyla da ilgili bu. Katolik kökenlerim hep hayatımın bir parçası oldu. Bugün de dinin insanların hayatındaki yerini sorgulayıp, dinlerin insanları nasıl etkilediğini, bu konuda kişisel sınırlarımın nerede olduğunu irdeleyip duruyorum.

Mosel nehrinin kenarında bir köyde doğdum ben. Herkes çok Katolikti. Protestan çocuklarla oynamamız dahi yasaktı. Rahip evimize gelip neyi tasvip ettiğini ve

neyi tasvip etmediğini bildirirdi. Bu, daha çocukken çok ağır geliyordu bana. Geriye dönüp baktığımda, eğlenceli olabilecek herşeyin yasaklandığını fark ediyorum. Günahlarımızın affedilmesi için günah çıkarmaya gidip, neler yaptığımızı, özellikle de kötü şeyleri anlatmamız gerekiyordu.

Bay A.

Ben, o köyün yakınlarında, Mosel kenarında bir kasabada büyüdüm. Bizim ev de son derece Katolikti. Gençliğimde kilisenin gençlik işlerinde çok faaldim. Bu da, sonuç itibarıyla, dinimi hür irademle ve ciddi bir şekilde sorgulamaya başladığımda çok çabuk kiliseden ayrılmama yok açtı.

Bayan A.

Seninle tanıştığımızda ben 16 yaşındaydım. Komşularınızın birisinde çocuk bakıcılığı yapıyordum. İkimizde camdan bakıyormuşuz; göz göze geldik. Ama ne sen ne ben cesaret edebildik konuşmaya – altı hafta sonra ilk defa iki laf edebildik. Sonra ben onu eve götürüp anne-babamla tanıştırdım. Öylesi bir köyde başka türlü mümkün olmazdı. Yirmi bir yaşına üç ay kala evlendik – bunun sebebi de eşimin Frankfurt'ta çalışmasıydı.

O zamanlar kocam değildi tabii. Ben de Frankfurt'a gitmek istiyordum, büyük şehir, ama ailem karşı çıkıyordu. Dolayısıyla sevgili ailenin baskısıyla evlenmiş olduk. Bu Ağustos ayında 36 yıl oldu – ne çılgınlık ama, değil mi? Bence iyi bir karardı...

Bay A.

Evet, tamamen çılgınca birşeydi! İyisiyle kötüsüyle, inişleriyle çıkışlarıyla, herşeyiyle... Çocuk isteyip istemediğimizi düşünüp öyle bir karar vermemiz de dâhildi buna tabii.

Bayan A.

Kaç kere taşındık... Hep, birşeylere veda etmekte bu. Ama aynı zamanda yeni bir başlangıç oldu hep.

Bay A.

Mosel'den Frankfurt'ta, Frankfurt'tan da Rheinhessen'de küçük bir kasabaya taşındık. Çocuklar orada doğdu. Oradan Ruhr bölgesine taşındık. Ruhr'dan da Berlin'e. Hep mesleki sebepler oldu, ta ki Berlin'de şirket kurmamıza kadar. Kara taşradan Frankfurt üzerinden başkente gelmemiz iyi geldi bize. Elbette taşınmalar hep birer «vedayı» gerektirdi. Ama aynı zamanda da yeni insanlarla tanışma fırsatı oldu, hep yeni birşeyleri başarmamız gerekti.

Bayan A.

Kızımızın adım adım ilerleyen çok ciddi bir görme engeli var. Sekiz yaşında sıkça baş ağrısından yakınmaya başlamıştı. Çocuk doktoru, o kadar çok televizyon izlemesin deyip geçiştirmişti. Ama sebep bu olamazdı. Gittiğimiz başka bir göz doktoru, % 90'lık bir görme yetisi tespit etti, kalan % 10'un gözlükle de düzeltilemeyeceğini söyledi. Üniversite hastanesinde yapılan uzunca ve yorucu muayeneler, kızımın ileride Stargardt hastalığına yakalanabileceğini ortaya çıkardı. Genelde 15–17 yaşları arası beliren bir hastalık bu. Sadece gölge göreceğini

••• ama tamamen kör olmayacağını söylüyorlardı. Hastalığın ortaya çıkmasını engelleyecek bir tedavinin henüz bulunmadığını da öğrenmiştik. Bu haber bizi aşıyordu ilk etapta. Kendi göz doktorumuz, üniversite hastanesinde yapılan tahlillerin, şimdiye kadar her iki ailede de ortaya çıkmayan ama yine de kalıtsal olabilecek bir genetik kusura işaret edebileceğini ama bundan emin olunamayacağını söylüyordu.

Ben, elimden geldiği kadarıyla Stargardt hastalığıyla ilgili bilgi edinmeye başladım. O zamanlar o kadar çok bilgi yoktu daha. Dolayısıyla gündelik hayatımıza döndük – gündelik hayatımızın bir parçası da her yıl gidilmesi gereken bir göz doktoru olmuştur artık. Baş ağrıları azalmıştı, herhangi bir kötüleşme olmuyordu; ama kızım 15 yaşına geldiğinde, kitap okurken kitabı gözlerine çok yakınlaştırdığını fark ettim. Bununla ilgili soru sorduğumda, okulda da bazı şeyleri iyi göremediğini, öyle durumlarda arkadaşlarının onun için not alarak yardımcı olduğunu söylemişti. Yoksa karnelerinde ve gündelik davranışlarında hiçbir fark yoktu; bizim bu değişimi fark etmemiz tesadüf oldu. Yapılan bir tahlil sonucu Stargardt hastalığı teşhisi kondu.

Engellilik durumu, gündelik hayatımızı çok değiştirmedii. Kızımıza yardımcı olacak birçok yardımcı araç var. Lise sonuna kadar hem kendi öğretmenlerinden hem de özel kör öğretmenlerinden yardım aldı. Kızımızın arkadaşları da destekliyor onu, o gün bu gün. O anlamda, engellilik «normal» dediğimiz gündelik hayatımızı çok et-

kilemedi. Kızımızın özerkliğini elimizden geldiği kadar sağlamayı çalıştık, onu destekledik ve teşvik ettik. Ama teşhis yine de üzdü beni ve kızıma karşı mahçup oldum. Daha fazla bilgi edindim, körlerle tanıştım, körlerin yardımlaşma derneklerine gittim ve gördüm ki, kızım engeline rağmen «normal» bir hayat yaşayabilir.

Gündelik hayatımızda, kızımın engeli o bana birşey sorduğunda aklıma geliyor. Bütün hisleriyle görüyor o, sadece gözleriyle değil. Sımsıkı hayatın içinde duruyor ve benim anladığım kadarıyla engeliyle iyi baş ediyor. Bu da bana cesaret veriyor ve beni sevindiriyor.

Bay A.

Eşimin söylediklerine katılabilirim, her ne kadar işimden dolayı gündelik sorunlara karıma nazaran bayağı daha uzak olsam da. Kızımın engeli elbette üzüyor beni, kimse istemez ki böyle birşeyi çocuğu için. Ama kızımın engeliyle ne kadar iyi yaşayabildiğini gördükçe, görme engeliyle de gayet iyi ve mutlu bir hayat yaşanabileceğini görüyorum.

Bayan A.

Kızımın Coming Out'u Noel pazarında oldu. Daha önce o diğer genç insanın ismini telaffuz ettiğine aşınaydım. Noel pazarında, yanımızda iki tane kadınlardan hoşlanan kadın duruyordu, biz mum alırken. O da, «Evet, ben de bir kadın seviyorum!» dedi.

Annesi ilk olarak ne düşündü? Aman tanrım, torunlarım olmayacak... Ama bu, sadece ilk anda düşündüğüm şeydi. Daha sonra herşey yoluna girdi. Ne de olsa,

günümüzde genç bir kadın için çocuk yapmanın birçok yolu olduğunu biliyorum. Ki, kızım da çocuk istiyor. Şimdilik, en azından. Belki de değişir bu düşüncesi. Onun önceliği, seyahat edip dünyayı görmek.

Bay A.

Ben, burada, evimizde öğrenmiştim galiba. Çok sıradan bir durumda... Merasim filan olmadı. Kimseye zor gelmedi. En azından ben öyle hissettim. Öyle olduğunu söyledi, ne azını ne fazlasını.

Ben de çok özel bir tepki göstermedim. Sonuçta öyleydi, ben de öyle olduğunu kabul ettim. Benim için sorun değildi zaten. Dolayısıyla kızımın lezbiyen ilişki yaşamasıyla ilgili yüzleşmem gereken birşey olmadı. En önemlisi, onun hayatından memnun olması ve kendisiyle eşi ya da eşleri için doğru olanı yapması. Kiminle mutlu olmak istediği benim için belirleyici değil yani.

Bayan A.

Kızımız uçuyordu sevinçten – buna karşı ne isteyebilir, ne söyleyebilirsiniz ki? Umarım geleceği iyi olur, yeniden bir sevgili bulur – şu an yalnız çünkü ve birazcık da terk edilmişliğin burukluğu var üstünde hâlâ...

Bay A.

Önemli olan, böyle şeyleri konuşmak. Doğal birşey olmalı bence. Herkesin açık olması gerekiyor. Kiliseler kendilerini bu konuya açmadığı müddetçe daha birçok mücadele gerekecek.

Bayan A.

Güya, Papa, eşcinsel erkeklerin kutsama ritüellerini yapamayacağını söylemiş. Bu, herşeyi zorlaştırıyor tabii. Yine ikiyüzlülük yapılıyor. Kilisenin eşcinselliği yadsımaya dönmesi büyük birşey sonuçta. Bu, ikiyüzlülüğü teşvik ediyor.

Benim kız kardeşim, kızımın eşcinselliğini iyi karşıladı. Onun için bir sorun olmadı, olmayacak da. Ama ablam hâlâ Marie'nin bir kız arkadaşı olduğunu anlamış değil. Kız arkadaşıyla bir yere gittiğini söylediğimde, o «arkadaş» anlıyor, «sevgili» değil. Bence bugüne dek anlamadı. Ablamın düşünce dünyasında, kızımın kadınlardan hoşlanabileceği, yani lezbiyen olabileceği mümkün değil.

Bay A.

Dürüst olmak lazım ama. Kimse ona doğrudan anlatmadı ki durumu. Dolayısıyla nasıl bir tepki göstereceğini bilemeyiz. İlginç olurdu bunu öğrenmek.

Bayan A.

Ben ona söylemezdim.

Bay A.

Zaten söylemek de gerekmiyor illa. Ama belki de onun tepkisi büyük bir sürpriz olurdu bizim için. Öyle birşeyi tahayyül edememesi, şimdiye kadar konuyla ilgili kafa yormamış olmasından da kaynaklanmıyor mu? Şimdiye kadar öyle bir gerksinim olmadı.

• • • **Bayan A.**

Ablamla birçok konuyu konuştuk bugüne kadar. Gördük, ne tip tepkiler gösterdiğini. Ona konuyu açmanın bir gereğini göremiyorum. O kadar uzakta oturuyor ki... Belki de bizi ziyarete geldiğinde söyleriz, o yeter bence. En geç kızımızın düğününde öğrenecektir zaten...

Bay A.

Söylemek istediğimiz şu, bizim kadar esnek karşılamayacaktır. Belki de kendisinin de lezbiyen hayalleri vardır, ama biz bilemeyiz bunu tabii. Ya da bu konuyu konuşmaktan korkuyordur.

Diğer taraftan bizim ailemizde de uzun zaman eşcinsellikle ve lezbiyenleri ilgilendiren konularla ilgilenmedik. Oturduğumuz bu masada eşcinselliği ya da lezbiyen olmayı konuşmadık. Bu, birçok ailede böyledir herhalde. O yüzden herkes şaşırıyor sonra gelişmelere...

Taşradan Frankfurt ve Berlin gibi büyük şehirlere taşındığımız için eşcinsellerle tanıştık. Café Berio'da ya da Englischer Garten'de kahve içtik birlikte. Dolayısıyla orada burada hayatımıza giren bir konuydu. Büyük bir ihtimalle birçok ailenin yaptığı gibi biz de bunun üzerine konuşmadık – büyük bir olay değildi sonuçta bizim için. Hayatın bir parçası da bu, az ya da çok.

Bayan A.

İlk lezbiyen ve gaylerle Frankfurt'ta karşılaşmıştık. Yaşımız da 20 ilâ 30 arasıydı.

Bay A.

Çocuklarımız, değişik yaşam biçimlerini bizden çok daha küçük yaşta tanıdı. Bizim gençliğimizde eşcinsellik daha yasaktı.

Bayan A.

Benim çocukluğumda ve gençliğimde çocukların önünde böyle şeyler konuşulmazdı. Konuşulsa da kimsenin duymaması için çok sessizce...

Frankfurt'ta iş arkadaşlarımın arasında gay olduğu bilinenler vardı. Sorun olmazdı bu, büyük şehirdeydik sonuçta. Ruhr bölgesinde, lezbiyen olan arkadaşımın ve onun lezbiyen arkadaşlarının dışında lezbiyenliğini açık yaşayan kadınla karşılaşmadım.

Şu an, oğlunun eşcinsel eğilimleri olduğunu söyleyen bir iş arkadaşım var. Kocasını, ortak kullandıkları bilgisayarda oğullarının İnternet'te eşcinsel sayfalarına girdiğini keşfetmiş. Tabii ki Lambda'dan bahsettim onlara. Eminim, onların oğlu da bir şekilde kendi yolunu bulur.

Bay A.

Ebeveynlere iyi gelecek birşey var bence. Çocuklarla cinsellik konusunu konuşurken neleri anlattığımızı iyi düşünmemiz gerekiyor. Bizim yaşadığımız ilişki onlar için bir örnek teşkil ediyor. Ama bunun dışında da yaşam ve ilişki biçimleri var, bu da cinsellik konusunda konuşurken önemli bir ayrıntı. Onları aydınlatırken, bu, bizim ailemiz ama bunun alternatifleri de var demek gerekiyor bence. Daha sonra farklı istikametlere ilerleyen, tecrübelerini farklı bir şekilde edinen, gücünü başka yerlerden alanların önünü kapatmamak için önemli bu. Hep deriz ya, «toplum» eşcinselleri kabul etmeye hazır değilmiş. Ama o «toplum» bizzat kendimiziz. Bu alternatifleri, var olan alternatifler olarak sunmaya başlaması gereken de dolayısıyla biziz.

Bayan A.

Cinsel eğitimi yapan öğretmenlerin eşcinselliği konu etmesinin sıradan birşey olması gerekiyor. İnkâr edilemez bir gerçeklik sonuçta. Benim gençliğimde yoktu, en azından bilinmezdi. Elbette dedikodular olurdu, ama açıkça yaşanmazdı. Bizim kendimiz için çizdiğimiz yolun doğru yol olduğunu söyleyen kim ki? Eşimle benim için doğru yol bu olabilir. Heteroseksüel çiftlere de kimse sormuyor ki, nasıl yaşadıklarını. Ama birisi gay ya da lezbiyen olduğunda bu çok farklı. Benim için önemli olan, çocuklarımızın birisini sevebilmesi – elimizde sevgiden daha önemli birşey yok. Mutlu olmak... Sadece mutlu olunmuyor. Yaşam, geniş bir yelpazeden oluşuyor, mutsuz olmak da, şaşkın kalmak da mutlu olmak da dâhil buna. Yaşanmış bir hayat bunlardan ibaret. Kızım için iyi

bir hayat istiyorum, diğer insanlara da aynısını diliyorum. Bunu kızımın sı-nırlamanın bir manası yok, ama yine de özellikle ona diliyorum. Kendi adımlarını atacak, biz de ona destek olacağız. Bizim yapabildiğimiz ve onun istediği kadar. İsteddiği gibi yaşasın, istediğini sevsin!

Dresdenli K. ailesi

>> ÇOCUKLARIMIZI TOPLUMSAL KABUL MÜCADELELERİNDE NASIL

DESTEKLEYEBİLECEĞİMİZE DAİR DANIŞIYORUZ

Dresdenli K. ailesi,
iki çocuğu önce lezbiyen sonra
da trans erkek olarak açıldıktan sonra
ebeveynlere yönelik bir yardımlaşma
grubu kurdu.

Ailemizin asıl «sorunu» o zamanki büyük kızımızın Coming Out'u değil de, kendini bulma süreci oldu. Bize uzak bir yerde oturmasına rağmen kontağımız hep çok iyi olmuştu. Aniden bizi görmeye gelmez oldu, ne mektup ne de telefon geldi. Olağan korkularımız oldu – tarikat, uyuşturucu, Aids? Daha önce, ailemizde büyük olayları ve değişimleri hep açıkça konuştuğumuzu belirtmemiz gerekiyor. Onun için - her ne kadar küçük kızımız bizi teselli etse de – bu belirsizlik dönemi çok güç oldu. İki kardeş iyi anlaşılıyor. Doğayısıyla bu biraz da olsa rahatlatmış bizi. Sonra, uzun yıldır arkadaşlık yaptığı bir kız üniversite eğitimi için onun yanına taşındı. Bir zaman sonra ikisi de lezbiyen olarak açıldı ama biz zaten tahmin etmiş-tik böyle birşeyi.

Bir yılı biraz aşkın bir süreden sonra, önce babasına, kendisini erkek olarak hissettiğini açıkladı. Babası korkmuştu; çocuğun ayrımcılık ve toplumsal izolasyona maruz

kalabileceğini düşünmüştü. Torununun olmayacak olması da üzüyordu onu. Annenin ilk reaksiyonu ve hissi ise, «Şükür tanrım, kötü birşey değilmiş! Ne yapalım, bundan sonra bir oğlumuz olur. Önemli olan, çocuğumuzun bize bağlı kalması ve nihayet ruhsal dengesine yeniden ulaşması!»

O iğrenç sorular bitecekti artık: «Büyük kızınız ne zaman evlenecek? Çocuğu oldu mu?» Bir ışıldama gelmişti hepimize ve – oğlumuzun iznini aldıktan sonra – bütün aileye ve yakın çevremize açıldık, arkamızdan konuşmaların ve asıllı ya da asılsız tahminlerin önüne geçmek için. Aslında gurur duyuyoruz oğlumuzla. Değişim sürecini büyük bir kararlılıkla ve onu çok

seven bir erkek arkadaşıyla birlikte gerçekleştirme fırsatına sahip. Onu ziyarete gittiğimizde birlikte gittiğimiz eşcinsel ortama ait sevimli bir barda kendimizi evimizde hissedecek kadar mutlu ve rahatız. Eşcinsel Birliktelikler Yasası'nın ve Trans Kimlikler Yasası'nın uygulanmasını, onlara toplumda «normal» bir yaşam imkânı sunmasını ümit ediyoruz şimdi. Örneğin, evlenmek ve bir evlatlık edinmek istiyorlar.

Bu sürecin neredeyse apaynısı küçük çocuğumuzda tekerrür etti. Bu da demek oluyor ki, artık iki tane özgüvenli oğlumuz var.

Biz de, lezbiyenlerin, gaylerin, trans- ve biseksüellerin ebeveynleri için bir yardımlaşma grubu kurduk. Ayda bir buluşup deneyimlerimizi paylaşıyor, birbirimize destek oluyoruz. Çocuklarımızı toplumsal kabul mücadelelerinde nasıl destekleyebileceğimize dair danışıyoruz. Dresden'deki «Gerede – homo, bi, trans» derneği bize uzmanlık alanıyla ilgili profesyonel yardım sunuyor. BEFAH («Bundesverband der Eltern, Freunde und Angehöriger Homosexueller», Almanya Eşcinsellerin Ebeveynleri, Arkadaşları ve Akrabaları Derneği) bize eğitim imkânları, bilgilendirici materyal ve siyasi partilerin önde gelen politikacılarıyla yapılan görüşmelerde isteklerimizi beyan etme fırsatı tanıyor. Eşcinsel Birliktelikler Yasası, Ayrımcılığa Karşı Mücadele Yasası vb. konularda çocuklarımızın çıkarları için biz de elimizden geleni yapıyoruz.

>>

ANNEM
VE ÜVEY
BABAM BENİ
OLDUĞUM
GİBİ SEVİYOR.

BENİ
DESTEKLEMELERİ
ÇOK GÜZEL
BİR HİS!

48 yaşında bir annenin eşcinsel oğluyla birlikte yazdığı hikâye.
Üvey babasıyla birlikte Bielefeld yakınlarında oturuyorlar.

Sevgili anne-babalar; biliyorum, bu ebeveynlerin ebeveynler için hazırladığı bir broşür ama ben oğlumun da söz almasını istiyorum. Sonuçta konu onu benden daha çok ilgilendiriyor. Bir eşcinsel erkeğin inişli çıkışlı hayatını o yaşıyor ne de olsa. Ben ona destek olabilirim sadece, onu sevip olduğu gibi kabul edebilirim; ihtiyacı olduğunda yanında bulunup yardımcı olabilirim – ve onun hakları için yapılan mücadeleye katılabilirim.

● Eşcinseller bugün her ne kadar toplumumuzda bir yer edinmiş gibi görünse de herkes tarafından kabul edildiklerini söyleyemeyiz. Birçok insan, iki erkeğin ya da iki kadının da birbirini sevip birlikte yaşayabileceğini tahayyül etmiyor. Size, dilim döndüğünce dilde kendi Coming Out'umdan bahsetmek istiyorum.

Bugün 21 yaşındayım, Coming Out'umu 3 yıl önce yaşadım. Beni tek başına büyüten annemle benim aramdaki ilişki hep çok iyi olmuştu. Diğer oğlanlardan farklı olduğum her zaman ortadaydı. Hiçbir zaman «tipik» bir erkek çocuğu olmamıştım; futbola, teknolojiye ve arabalara karşı ilgim yoktu. Benim ilgi alanlarım – eskiden de bugün de – daha çok müzikle, sanatla, dansla ilgili oldu.

Özellikle lise yıllarımda son zamanında çok acı çektim. Doğru dürüst dâhil olmuyordum. Bir teneffüste birkaç oğlan, «eşcinseller» üzerine konuşmaya başlamıştı. Fikirleri gayet netti: Anlaşılması zor, birine göre ise iğrenç birşeydi eşcinsellik. Birisinin nasıl «öyle» olabileceğini anlayamıyordum. Bunları duyduktan sonra şok olmuş bir vaziyette onlardan daha da uzak kalmaya çalıştım.

«Eşcinsel» sıkça küfür olarak da kullanılıyordu – kullananlar, ne söylediği konusunda hiç kafa yormamış olsa da. Ben hiç kızlarla ilgilenmedim. Lise son sınıfta, sınıf olarak Berlin'e gitmeden biraz önce, bir sınıf arkadaşım âşık olmuştum. Kendimi sürekli frenlemek zorundaydım, birşey yokmuş gibi davranıyordum. Gittikçe geri çekiyordum kendimi. Derslere katılmıyordum, yalnızca o zamana kadar aşına ol-

madığım duygularıyla meşguldüm. Kalan hiçbir şey umurumda değildi. Kız arkadaşı konusunda soru soran sınıf arkadaşlarıma hep hayır dediğim için günün birinde bana eşcinsel olup olmadığımı sordular. Bu soruya hep hayır cevabı verdim.

Duygularımın bu inişleri ve çıkışları ve buna eklenen daima dışarıda kalan ya da yabancı olan rolü beni bunalıma sürüklüyordu. Aldığım notlar kötüleşiyordu – o kadar ki, liseden diploma alamadan ayrılmak zorunda kalmaktan korkuyordum. Allaha şükür öyle bir şey olmadı. Okul bittiğinde, sınıftaki insanların hiçbirisiyle tekrar görüşmek zorunda olmadığımı çok seviniyordum...

Kilisenin düzenlediği bir gençlik çalışmasında iyi anlaştığım bir eğitimci vardı. Ona herşeyi anlatabileceğimi hissediyordum. Ona durumumdan bahsetmeye başladım. O an için, kız arkadaşından çok canımın bir erkek arkadaş istediğini, kızların beni çok ilgilendirmediğini söyledim. Kendime biraz zaman ayırmamı, biraz düşünmemi önerdi, bunun geçici birşey olabileceğini söyledi. Ama ben ona, bunun yeni başlamadığını, artık geçici birşey olamadığını söyledim.

Bu konuşmamızın ardından bana bir e-mail attı. Benden, dua etmemi istiyordu. Tanrı eşcinselleri severmiş ama eşcinsellerin eşcinsel ilişkiye girmesini istemezmiş. Şeytan, beni kirli düşüncelerle manipüle etmeye, tanrıdan uzaklaştırmaya çalışıyormuş. Ama ben, «dua ederek eşcinsellikten kurtulabilirmişim»!

● ● ● Bunu, İncil'den aktardığı birkaç alıntıyla destekliyordu. O zamanlar eşcinsel olduğumu öğrenmiş olan anneme gösterdim o mailleri. O kadar öfkelenmiş ve kızdı ki... Bir insan, oğlunu bu şekilde manipüle etme, bir çocuğun kafasını karıştırma ve ona hakaret etme hakkını nasıl görebilirdi kendinde? Kendi adına çok muzip bir maille yanıtladı bunları.

Cevap, oldukça zayıftı: Söylediklerini yumuşatıp, lafını ağzında geveleyip duyuyordu. Bu, son görüşmemiz oldu onunla; kontağı kopardım.

Annemin beni bu durumda yalnız bırakmaması ve hatta desteklemesi beni çok sevindirdi. Eşcinselliğimi kabul etmesi beni mutlu etmişti. Böyle bir durumda benim arkamda durup bana destek çıkmış olması beni gururlandırıyor.

Sıkça İnternet'te eşcinsellik üzerine araştırma yapıyor, farklı olmamın o kadar da kötü birşey olmadığını fark ediyordum. Değişik forumlarda, başka genç erkeklerin eşcinselliklerini nasıl keşfettiğini ve keşfettikten sonra ne yaptıklarını okuyordum. Birçok eşcinselin Coming Out hikâyesini okudum. Onların yaşadıkları bana da tanıdık geliyordu, onların hissettiklerini kendimden de bilir gibiydim. Yavaş yavaş tedirginliğimden ve korkularımdan vazgeçtim. Sonunda kendimle barışmıştım. «Pro Familia»'nın bir elemanı ile yaptığım bir konuşmanın da faydası oldu bu süreçte. Bana eşcinsellik konusunda birşeyler anlatabilecek birisiyle

konuşmanın nasıl birşey olduğunu merak etmiştim. Daha önce, bir kâğıda kısa bir metin yazmıştım – o kadar tedirgindim ki bir yandan da. Yabancı birisiyle cinselliğimi masaya yatırmak tuhaf geliyordu bana. Ama herşey yolunda gitti. Görüşmemiz benim için oldukça faydalı oldu. Birçok bilgilendirici materyal ve broşür aldım oradan. Konuştuğum kişi, önümüzdeki günlerde Bielefeld'te CSD, yani Eşcinsel Onur Günü yürüyüşü olacağını da söylemişti.

Tabii ki gözümün önünde hemen çeşit çeşit insanın görüntüsü canlandı – o insanların ve sokaklardaki yaptıkları dansları ve – sanki bir yarın yokmuş gibi – abartılı kostümleriyle yaptıkları coşku dolu bağırış-çağırışları.

Ama gördüm ki, bunlar gerçeklikle örtüşmüyordu. O gün annemle gittik oraya; standları dolaştık. Kimseyi tanımadığımız için biraz kaybolmuş gibi dolaşıyoruz herhalde. Tam giderayak annemin gözüne kurulma aşamasında olan eşcinsel erkeklere yönelik bir gençlik grubunun standı çarptı. Ben çok çekingen dim; standda duran kişiye soru soracak cesaretim yoktu. Ama buralarda oturan başka genç eşcinsel erkeklerle tanışmak da cezbedici geliyordu aynı zamanda. Bütün cesaretimi toplayıp iletişim bilgilerini istedim. Sonra, ilk buluşmaya kadar uzunca bir süre, gençlik grubunun kurucusuyla mail üzerinden konuştum. Çok heyecanlıydım, tedirgindim. İlk defa başka genç eşcinsellerle tanışacaktım... Grubun ku-

rucusu, beni çok tatlı bir şekilde karşıladı; çok sempatik biriydi. Buluşmalar haftada bir olacaktı. İlk buluşmada topu topu üç kişi vardı ama zamanla yeni yeni gençler katıldı. Birlikte değişik aktivitelerimiz oluyordu. Sinemaya gidiyorduk, mangal yapıyorduk, bowling oynuyorduk. – ya da sadece gençlik merkezinde buluşup muhabbet ediyorduk. Daha sonra, yaptığım meslek eğitimimden dolayı – yani bazen geç saatlere kadar çalışmam gerektiğinden – buluşmalara düzenli olarak katılmaz oldum.

Şu sıralar, bakım asistanı olmak üzere eğitim alıyorum. Edindiğim tecrübeler göre, soysal alanda eşcinsellik sorun olmuyor. Bana, eşcinsel olup olmadığımı sorduklarında, sonuçlarından korkmadan evet diyebiliyordum artık, orada tabu değildi yani. Meslek eğitimi bu yaz bitiyor. Yaz tatillerinden sonra jimnastik öğretmeni eğitimiyle devam edeceğim tahsilime. Bunu da heyecanla bekliyorum.

Son olarak, hayatımın Coming Out'undan sonra 180 derece değiştiğini söylemek istiyorum. Artık kendimle barıştım. Nihayet, istediğim gibi yaşayabiliyorum, doğru bulduğum şeyleri yapabiliyorum. Coming Out'um sayesinde sanki bir çiçeğin gıncası gibi açıldım. Herkese karşı açılmıyorum ama bir insanı iyi tanıyıp ona güvendiğimde eşcinselliğimden de bahsediyorum. Ama yine de herkese söylemek istemiyorum. Öyle bir zorunluluk hissetmiyorum. Yeni birisiyle tanıştığınızda – yani benim özelimde kendi yaşım da

bir oğlanla – ilk önce numara yapmak ya da yalan söylemek gerekiyor, o insanın nasıl tepki göstereceğini bilemiyorsunuz. Ama uzun yıllardır tanıdığınız bir arkadaşınıza duygularınızdan bahsettiğinizde o sizi arkadaşı olarak görmek istemiyorsa zaten hiçbir zaman arkadaşınız değilmiş... Annem ve üvey babam beni olduğum gibi seviyor. Beni desteklemeleri çok güzel bir his!

Bir anne olarak ben de birkaç şey söylemek istiyorum:

Ben 48 yaşındayım ve Bielefeld yakınlarında oturuyorum. Bir doktorun yanında sekreterlik yapıyorum. Çok fazla boş vakit olmuyor ama kitap okumayı ve arkadaşlarımla zaman geçirmeyi çok seviyorum. Oğlumun eşcinsel olduğunu aslında uzun zamandır tahmin ediyordum. «Benimle herşey hakkında konuşabilirsin, ne olursa olsun!» gibi cümlelerle konuyu benimle konuşmasını teşvik etmek istemişim hatta.

Direkt olarak sormak istemedim ona; sonuçta onun da bir mahremi var. Bir akşam, yastığının üstünde uzunca bir mektup buldum. Kendini hafifletmek için aklından gelen herşeyi yazmış o mektuba. Nitekim su yüzüne çıkmıştı... Ondan sonraki gün ona sarıldım ve onun arkasında olduğumu, yalnız olmadığını söyledim. O kadar uzun bir süre benimle konuşmaması beni çok üzümüştü. Ama

- kolay değil tabii... Hemcinslerinden hoşlandıklarını fark eden gençler, önce kendileri için nelerin olup bittiğini anlamak zorunda kalıyorlar.

Kısa bir zaman sonra, konuyu hayat arkadaşıma açtım. O da benim gibi düşünüyordu, tepkisi aynı oldu. Onun reaksiyonunu sevindirdi beni, sonuçta başka türlü tepki de verebilirdi... Babalar, annelerden daha fazla sorun yaratıyor eşcinsel oğullarıyla ilgili, gördüğüm kadarıyla. Oğlumla benim aramdaki ilişki değişmedi. Herşeyi açıkça konuşabiliyoruz. O, benim oğlum, eşcinsel de olsa hetero da olsa.

Eşcinselliğe karşı tutumum da değişmedi. Oğulları gay ya da kızları lezbiyen olan ebeveynlere nasıl bir nasihat verebilirim? Çocuklarınızı oldukları gibi sevin, onları kendinizden uzaklaştırmayın! Ailenin onları desteklemesinden daha önemli birşey yok. Hiç kimse, çocuğunu yetiştirirken hata yapmış olmak zorunda değil. Duyduğum kadarıyla birçok anne-baba kendisine bu soruyu soruyormuş. Onun dışında BEFAH (Almanya Eşcinsellerin Ebeveynleri, Arkadaşları ve Akrabaları Derneği) de var.

Ben, BEFAH üyesiyim ve oturduğum bölgede faal olan bir ebeveyn grubunda çalışıyorum. Ayda bir buluşup açık bir şekilde fikir alışverişinde bulunuyor, sorunları olan anne-babalara yardım ediyoruz. Çocuklarımızın haklarını savunmak, onlarla beraber mücadele etmek bizim de görevimiz. Aramızdan birkaç insan, CSD yürüyüşüne katılıp orada stand açacak. Hem kutlama havası hem de bilgilendirme olacak. BEFAH, iki yılda bir Almanya çapında bir buluşma gerçekleştiriyor. Bu buluşmaya katılmanızı çok tavsiye ederim. Daha ilk baştan herşeyi açık açık konuşabileceğiniz harika insanlarla tanışıyorsunuz – herkesin arka planı aynı çünkü...

Belki de çocuk yuvalarında ve okullarda eşcinsellik konusunda aydınlatıcı eğitim yapılırsa çok daha az homofobi, yani eşcinsel düşmanlığı olurdu...

Oraya varana kadar kat edilecek çok yol var.

Anke
Fischer

>> KOCAM,
BENDEN ÖNCE BİLİYORMUŞ!

Anke Fischer 46 yaşında. Burada, kocasından, lezbiyen kızının Coming Out'undan ve ailelerinin ikinci kızından bahsediyor!

● ● ● Kızımızın – biz anne-babasına – açılması takriben beş yıl önceydi. Kocam, benden önce biliyormuş ama bana birşey söylememiş!! Hiçbir açıklama gerektirmeyen bir duruma beklemediğim bir anda girdiğimde ne düşüneceğimi şaşırmıştım...

O zamanlar eşimle ben, iş hayatlarımız yüzünden hafta sonundan hafta sonuna görüşüyorduk. Kızımızın babasına benden çok güvendiğini anladığımda elbette biraz kırılmıştım. Onunla her gün görüşen, onunla birlikte yaşayan benim, en önemli şeyden haberim yokmuş meğer! Bu «olay»dan sonra oturup konuştuk. Ben, onun arkasında olacağımı söyledim – ama bunun bir şartı olarak da herşeyden haberdar olmam gerektiğini söyledim.

Kocamın bu durumu nasıl idrak ettiğini aslında hiç bilmiyorum. Hafta ortalarında evde olmazdı; Berlin’de yaşıyor ve çalışıyordu. Berlin ki, ona hem uluslararası nüfusuyla hem de LGBT camiasıyla çok hoşgörülü gelen bir şehirdi. Büyük bir ihtimalle ona yardımcı olmuştur bu durum.

Magdeburg’un içinde bulunan bir alışveriş merkezinin içinde, bir eczanede çalışıyordum ben. Her gün değişik insanlarla karşılaşıyordum. Artık daha dikkatli bakmaya başlamıştım etrafıma ve birçok lezbiyen ve gay tanıdığımı fark ediyordum. «Normal» insanların onlara karşı tutumlarını, davranışlarını kaydediyordum. O zamanki ekibim – benden ortalama 15–20 yaş daha genç insanlar – çok soğukkanlı karşılamıştı bu haberimi. Onların bu cool reaksiyonu bana bayağı yardımcı oldu! Ne de olsa onlar farklı bir nesle aitler, daha açık, daha hoşgörülüler.

Bahsettiğim o «olay»dan sonra kızım kız arkadaşından ayrıldı. Yürümemiş. Kendime şaşıırıyordum... Sanki, herşeyin geçici bir gaf olma ihtimali vardı. Ama aslında yoktu tabii. Kabul etmiştik, gündelik hayatımızın bir parçası olmuştu artık...

Altı ay geçmemişti daha, yeni bir haber: «Anne, ben birisiyle tanıştım.» Ve, ben size ne söyleyeyim, o hep istediğimiz ikinci kızımız oluverdi!! Şimdi nişanlandılar, önümüzdeki yıl evlenmek istiyorlar. Bu da tabii bizi kaçınılmaz başka bir soruya götürüyor – torunlarımız olacak mı? Öyle kolayca hallolacak birşey gibi görünmüyor bu...

Ailemiz küçüldü zamanla. Benim için daha çok önemli olan annem 1994 yılında vefat etti. Torunuyla hep gurur duyardı o; ben ise ona birçok konuda danışabilmek isterdim. Babam 77 yaşına geldi. O haberi alınca takdiri hak eden bir tepki gösterdi. Ben bunu beklememiştım, çok güzel bir sürpriz oldu benim için. Kızımın yeni sevgilisine hemen kalbinde bir yer açtı, aynen bizim gibi. O da, önümüzdeki yılı ipe çekiyor sanki! Kocamın annesi – o da 80’ine vardı artık – doğru dürüst anlayamadı olayı daha. (Benim tahminim, bu kendi evliliğinde gördüğü ve yaşadığı geleneksel evlilik içi rol dağılımdan kaynaklanıyor.)

Diğer akrabalarda – dayılarda, amcalarında, teyzelerde, halalarda, yeğenlerde – böylesi sorunlarla karşılaşmadık. Tıpkı öncesinde olduğu gibi toplum içerisinde bizimle ve çocuklarımızla görünmekten hiç kaçınmıyorlar.

Şimdiye kadar gerçek önyargılarla hiç karşılaşmadık. Sadece bir kere, bir grup kız çocuğuyla olumsuz birşey oldu. Yanlarından geçen ve el ele tutunan lezbiyen çifte gayet sesli ve yadırgayıcı bir şekilde birşeyler söylediler. Kocamla benim de onlara dâhil olduğunu fark etmediler önce. Sonra, çiftin yalnız olmadığını gördüklerinde hemen susuverdiler. Argümanlarının zaten elle tutulacak bir yanı yoktu.

Eşcinsel çiftlerin karşı karşıya kaldığı (ya da kalabileceği) sorunları, bizzat yaşadığınızda ciddiye almaya başlıyorsunuz. Biz, sıkça İnternet’te araştırma yapıp evlilikle ya da evlatlık edinmeyle ilgili haberler okuyoruz. Arama motoruna yazdığınız kelimeler sizi her türlü sayfaya yönlendirebiliyor. Kızımızı ve sevgilisi de maile makaleler gönderiyor bazen. İkisi de, çok ilginç bir dal seçti üniversite eğitimleri için: «Uygulamalı çocukluk bilimleri» («Angewandte Kindheitswissenschaften»). Bu kapsamda, «Gökkuşaklı Aileleri» («Regenbogenfamilien»), yani eşcinsel aileler konusunda sunumlar hazırladılar. Bize de kendi istekleri doğrultusunda geliştirdikleri konsepti gönderdiler – dopdolu küçük bir aile. Belki de günün birinde gerçekleştirebilirler bunu? İkisi sayesinde, örneğin, Mirjam Müntefering’i de tanıdım. Otobiyografisini ve romanlarının bir kısmını okudum.

Geniş ailemiz içinde son iki sene içerisinde bir eşcinsel çift daha «açıldı». Oğlunun Coming Out’undan sonra ailesi ve çevresi tarafından hiçbir destek alamayan bir anneyle konuştum birkaç hafta önce. Kimseyle bir şey paylaşamıyormuş. Psikolojik durumu o kadar kötüleşmiş ki,

profesyonel yardım almak zorunda kalmış. Bugüne kadar terapi grubuyla buluşuyor. İlk benimle açık açık konuşabilmiş bu konuyu. Gördüğüm kadarıyla çok iyi geldi ona görüşmemiz. Böylesi broşürlerin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor bu bana.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Her iki kızımızı da çok seviyoruz. Her türlü ihtiyaçlarında danışarak, destek olarak yanlarındayız. Kendileri, toplumda önemli bir yer edinmek için zaten ellerinden geleni yapıyorlar. Aşkılarını açıkça yaşıyorlar – arkadaş çevrelerinde kabul gören bir çift...

>> COMING OUT GEREKLİ OLMADI

Çocuklarının muhakkak heteroseksüel yaşayacağını zaten beklemeyen ve bundan dolayı başlangıçta paylaşacak birşeyi olmadığını düşünen bir anne, gerek-meyen bir Coming Out'u anlatıyor.

Kızımın biri 25, diğeri 22 yıl önce dünyaya geldi. Aile içi normlarımız çok dar olmadığı için bizde bir Coming Out gerekli olmadı hiç. Büyük kızım benimle eskiden beri kadınlarla olan ilişkilerini de şu an bir erkekle yaşadığı ilişkiyi de rahatlıkla konuşabili.

Çocuklarımız küçükken kocamla birlikte bir köyün kenarında oturuyorduk. İkimiz de üniversiteyi bitirdikten sonra şehirden kırsal kesime taşınmak istemiştik. Atlarla, koyunlarla, kedi-köpeklerle, bizi bayağı meşgul eden büyük bir bahçeyle gayet hayatımızdan memnun bir yaşantımız vardı. Çocuklar, bu tabiat cenneti içerisine doğdu; doğayla iç içe hayvanlarla birlikte yaşayarak büyüyorlardı. Eşim de ben de çalışıyorduk; ben, çocuklar küçükken yarım zamanlı işime gidip geliyordum. Çok sevimli bir çocuk bakıcısı, öğleden önce çocuklarla ilgileniyordu. Atlarımızla, çalışan anneyle, «Yeşiller»'den esinlenmiş, görece liberal dünya görüşlerimizle daha muhafazakâr bir yaşam süren diğer köylülerden belirgin bir şekilde farklıydık.

Kızların biri yedi, diğeri ise on bir yaşında dayken eşimle aramız o kadar açılmıştı ki, ayrılmamız benim açımdan kaçınılmaz görünüyordu. Bir yıl sonra boşandık. Her ayrılıkta en çok acıyı çocukların canı yandığı için anne-babalarının boşanması kızlar için büyük bir şok oldu. Bu acıyı daha da büyütüp travmatik bir hale getirmemek için çiftliği satmamaya karar verdik. Babaları başka bir yere taşındı, ben kızlarla sevdiğim evlerinde kaldım. Atların sayısı biraz azaldı ama çocukların midilli atları, köpek ve kediler bizimle yaşamaya devam etti. Babalarıyla aralarındaki bağlantı da kopmadı; her hafta onun yanında kalıyorlardı. Dolayısıyla hepimizi zorlayan iki yıldan sonra ailevi durumumuz yeniden normalleşmişti. Kızlar, doğanın içinde, çok fazla televizyon izlemeden, bildikleri çevrede korunaklı bir şekilde büyümeye devam ediyorlardı. Lisede, muhafazakâr, bazen çok dar görüşlü sınıf arkadaşlarının ve onların ebeveynlerinin fikirleriyle yüzleşmek zorunda kaldılar. Ben ise, ufuklarını açmak ve onları hoşgörülü birer insan olarak yetiştirmek için elimden geleni yaparak, mümkün olduğu kadar yanlarında durmaya çalışıyordum.

Benim anne-babam, yani kızlarımın büyükbabası ve büyükbabası, benim ve kardeşlerimin seçtiği eşleri daima kabul ettikleri gibi, ayrılıklarımızı da aynı şekilde karşıladılar. Kız kardeşim, uzun yıllardır bir kadınla birlikte yaşıyor. Ağabeyim, uzun zaman boyunca hiçbir kadınla beraber olmamıştı, sonra çok uzun bir ilişki yaşadı, 50 yaşında evlendi ve kısa bir zaman sonra boşanmak zorunda kaldı.

Anne-babamız hep, «Yetişkin insanlarsınız, sizin için iyi olanı kendiniz en iyi bilirsiniz» diyerek kabul ettiler. Bize destek olup, yapmak istediklerimizi yapabilmemiz için ellerinden geleni yaptılar. Her ne kadar iki kızım doğduktan sonra tabii ki çok sevinmiş olsalar da torun sahibi olup olmamaları belirleyici olmamıştı onlar için hiç.

Çocukluğum bittiğinden beri insanların farklı cinsel eğilimleri ve yönelimleri olduğunu biliyordum. «Temelimde» heteroseksüel olmama rağmen benim de daha önce bir kadına âşık olmuşluğum var. Kızlarıma karşı teyzelerinin lezbiyen oluşunun altını özellikle çizme ihtiyacını hiç hissetmedim. Gereği yokken açılacak bir konu olarak görmedim; her zaman başka insanların kendisi için seçtiği başka yaşam biçimleri kadar normal bir yaşam biçimiydi benim için.

Büyük kızımın bana arada sırada ilişkileriyle ilgili fikir danışmasına, öğüt istemesine çok seviyorum. Onun kararlarına saygım sonsuz. Küçük kızım bu konuda daha içine kapalı; özel konularını benimle neredeyse hiç konuşmuyor. Onun da kadınlara bir yatkınlığı var. İleride kadınla da yaşamak isteyebilir, erkekle de. Bu, ona kalmış birşey. Ben kızlarıma sonsuz güveniyorum. Kendi hayatlarını kuracaklar – ben de onların tercihlerini kabul edeceğim. Elbette, başka insanların daha dar görüşlü olduğunu biliyorum ama toplumsal normlar ve klişeler beni bağlamaz.

>> SONRA BÜTÜN CESARETİMİ TOPLAMAK ZORUNDA KALDIM

D.S., Mecklenburg-Vorpommern

atılan bir adımdan ziyade adeta bir sıçrama oldu.

kıştırmaktan korkuyordum biraz. Ama sonra bütün cesaretimi topladım. Bugün öyle sorunlarım kalmadı. İnsanlarla konuşma zeminini elde etmenin, en azından hoşgörüyü istemenin o kadar da zor olmadığını anladım, deneyimlerim bu yönde. Onun ötesinde bir kabul etme durumuna ulaşmak çok daha zor. Eminim, kendi hayatınızın bir parçası değilse bu konu ve «karşı taraf» inkârcı davranıyorsa bu daha da zordur.

Başka ebeveynlere bir öğüt vermek gerekirse, bu, hem mantıken hem de duygusal olarak o açıklığa ulaşmaları olacaktır. Bir de, başkalarıyla konuşma cesaretini bulmak. Bu sayede başkalarını ikna etmek de kolay olacaktır.

Daha sonra, eşim lezbiyen olarak açıldı, boşandık ve nitekim küçük kızım da aynı «ifşa»da bulundu... Bütün bunları hazmetmek kolay olmadı ama bir şekilde başardım – umarım. Kızlarım yardımcı oldu ve evet, o zamanki eşim de yardımcı oldu. Kısa ve uzun birçok konuşmamız oldu, hazmedebilmek inzivaya çekilmeler... İki aşamalı uzun bir süreç oldu bu. Önce mantıken anladım, duygusal olarak daha sonra kavradım. Söylemek istediğim şu: Yüzde yüz emin olabilmek için bir düşünme ve öğrenme süreci gerekti.

Şimdilerde herkes hayatından memnun, hem yaşam tarzıyla hem de yaşadığı ilişkileriyle. Kızlarımla benim aram kötüleşmedi – hatta tam tersi.

Başka insanlara karşı bu konuda ikna edici olmaya çalışıyorum. Konuyla ilgili ne kadar çok kafa yorarsanız – kendi hayatınızla ilgisinden ve akraba ya da arkadaş çevrenizdeki deneyimlerinizden yola çıkarak – o kadar iyi başarabilirsiniz bunu. Herkes için doğru olmayabilir bu, ama bana öyle geliyor. Başlangıçta, en azından bir hoşgörü tohumu atmak gerekiyor. Ben, başkalarının – ve özellikle de kızlarımın – bu yaşam biçimini dışarıya karşı açıkça ele alıyor ve hatta savunuyorum. İlk başta emin olamıyordum. Keskin bir şekilde reddedilmekten, bir köşeye sı-

başladım. İnsanları aydınlatmaya ve böyle bir yaşantının normal olduğundan ikna etmeye çalışıyorum. Siyasi anlamda solcuyum diyebiliriz. Ama politik çevremde de aydınlatma ve duruş konularında kat edilecek uzun bir yol var.

Toplumumuz bu konuda elbette bayağı iyileşti. Ama yine de hoşgörülü olmayan bir çoğunluktan yola çıkmamız gerekiyor. Bence, akli salim, en azından birazcık da olsa hümanist insanlarla oturup bunu konuşmak önemli.

Seksenli yılların sonunda, doksanların başında ilk defa bizzat yüzleşmem gerekti. Büyük kızım henüz açılmıştı. İlk başlarda kafamız karışmıştı, hatta şok olmuştuk. O zaman evli olduğum eşimle beraber kızımı karşımıza alıp uzunca muhabbetler ettik. Bu konuşmalarımız önyargılarımızı ve korkularımızı yenmememize yardımcı oldu. Eşcinselleri reddetmekten vazgeçip, gerçekten içimden gelen bir kabul etme isteğine varmıştım. İlk başta sineye çekiyordum belki de ama sonuçta kızımı seviyordum, ona karşı saygılı davranmam gerekiyordu, yapılacak başka birşey yoktu. Yine de ruh sağlığım için bu sorunu baştan sona, enine boyuna düşünüp, beni tatmin edecek bir açıklığa gelmem gerekiyordu. Hem kendim için hem de kızlarım ve o zamanki eşim için önemliydi bu. İhtiyaç duyduğum zaman duygusal iniş-çıkışlarla doluydu – kolay olmayan bir süreçti bu ama sonuç itibarıyla ileriye

D. S., Mecklenburg-Vorpommern'de oturan, 60 yaşında bir dede. Eğitim alanında çalışıyor; burada, iki kızının ve eşinin lezbiyen Coming Out'larını anlatıyor.

Ben, Mecklenburg-Vorpommern'de oturuyorum; heteroseksüelim, birlikte yaşadığım bir eşim yok. Üç çocuk babasıyım, ikisi genç kadın, diğeri genç bir erkek. İlk defa torun sahibi oldum, aynı zamanda, mutlu bir dedeyim yani. Mümkün oldukça eğitim alanında (gençlerle ve yetişkinlerle) çalışıyorum. 1951 yılında Vorpommern'deki küçük bir kasabada hümanist bir ailenin çocuğu olarak doğdum ve büyüdüm. Buna rağmen, cinsellikle ilgili konular konuşulmazdı evimizde.

Şahsen, eşcinselliği reddederdim eskiden. Benim büyüdüğüm zamanlarda bu konu ya hiç konuşulmazdı ya da keskin bir şekilde reddedilirdi. «Normal» olarak görülen sadece erkekle kadın arasındaki ilişkilerdi. Lezbiyenlerin ve gaylerin ilişkileri benim için doğal değildi, yani tabiata aykırıydı. Dolayısıyla ilk başlarda reddederdim, keskin bir şekilde. Çok daha sonra, uzunca bir düşünme sürecinden sonra, saygı göstermeye başladım. Bugün ise, kendim hetero olsam da, bu yönelimde olan insanları savunmaya

>> KENDİSİNE BİR İSİM DE SEÇMİŞTİ: «LIZA»!

*L*iza'yı anlatmadan önce, kısaca ailemizi tanıtmak isteriz. Biz, Liza'nın annesi ve babasıyız. İkimiz de tam zamanlı çalışıyoruz, gurur duyduğumuz iki oğlumuz var. En azından kısa bir zaman öncesine kadar iki oğlumuz olduğuna düşünüyorduk.

Yıllar geçtikçe ve biz küçük oğlumuzun davranışlarını izledikçe, çocuğumuzun «normal» gelişeceğinden gittikçe şüphelendik. Küçükken bizim için bir sevinç kaynağıydı o. Çok uslu bir çocuktuk, göze batan bir yanı olmadı hiç, öğrenmeyi severdi, hemen iletişim kuruyordu ve açık bir insandı. Yalnız oynadığı oyunlarla ilgilendiği konular ağabeyinden farklıydı. Kavga etmezdi, futbol oynamazdı, «Ninja Turtles» dövüştüreceğine «Küçük Deniz Kızı Arielle» hikâyeleriyle ilgilenirdi. Dolayısıyla, prenses kılığına girip onun maceralarını yeniden canlandırması çok şaşırtmıyordu bizi. Hem oğlanlarla hem de kızlarla oynardı ama ilkokul yıllarında arkadaş çevresinde erkek çocukları azalırken kızlar kalmıştı. Ne akıllı bir oğlan, diye düşünmüştü babası. Annesi ise daha duyarlı bir yaklaşımla oğlunun durumunu anlamaya meyilliydi. Örneğin, çocuğumuz evcilik oynarken genelde anne rolünü aldığını ve kendini gayet iyi hissettiğini söylüyordu. Biz bunu mimik yetenek olarak kabul edip, arkadaşları tarafından yine de kabul edildiğine seviniyorduk. Okulun bir amatör tiyatro grubunda sadece kadın rollerini almak istediğini söyler, bu rollere de kabul edilirdi.

Okuldaki öğrenme kabiliyeti ve performansı henüz kötüleşmemişti.

Oğlumuz liseye başladığında öğrenme kabiliyeti değişti ve okuldaki verimi kötüleşti. Biz bunu ilkokuldan liseye geçişine bağladık. Oğlumuz yine tiyatro grubuna ilgi gösterdi – buna bir de show dance grubu eklendi. Boş vaktinde birkaç kızla birlikte dans eder, tanınmış bir kadın grubunun dans show'unu kopyalardı. Bu arada okuldaki başarıları geri dönmedi; boş vaktindeki «hoplamalarına» gösterdiğimiz anlayış ve kız olarak sahne almalarına sergilediğimiz tahammül de aynı zamanda bayağı azaldı. Dersleri için daha fazla, dans ve tiyatro grupları için daha az çalışmasını istiyorduk. Bir müddet başarılı olabildik, fakat yakında dolaylı yollardan çocuğumuzun dans ve tiyatro grubuna gitmeye devam ettiğini ve sadece feminen roller üstlendiğini öğrendik.

Tuhaf bir hisse kapıldık: «Oğlumuz eşcinsel miydi yoksa?!?!?!?» Yoksa bu davranışlar, ergenlik çağına ait denemeler miydi? Sebebi başka bir yerde aramak gerektiğini aklımıza bile getiremiyor, daha çok bunun zamanla hallolup oğlumuzun yine

de babayığit bir erkek olacağı düşüncesiyle teselli oluyorduk. Oğlumuzun kafasının içinde olup bitenleri, çevresinin onu ne kadar çok aşağıladığını ve vermesi gereken mücadeleleri çok daha sonra fark ettik. Küçük oğlumuz okulda yaşadığı sayısız yadırgama ve küfürleri, beden eğitimi derslerinde erkek çocuklarının grubuyla soyunup giyinme zorunluluğunu müthiş bir ruhsal baskı olarak algıliyordu. Sonunda biz de anlamıştık bunu.

Bu sorunların ve sıkıntıların sadece küçük bir kısmı biz anne-babaya ulaşıyordu. Oğlumuzun kız arkadaşı değil erkek arkadaşı olacağı fikrine alıştıryorduk kendimizi. Böylesi düşüncelerle çocuğumuza ve onun hayatına yine de iyi bir destek olmak istedik. Benzeri bir durumda olan, aynı problemlerle baş eden ebeveynlerin biraraya geldiği bir grubu aramaya başladık.

Eşcinsel çocukları olan anne-babaların bir grubunu bulduk. Orada durumumuzu anlatmak, çocuğumuzun ne hasta ne de sapık olduğunu fark etmek, ailevi durumumuzu görece rahatlatdı. Grubu yöneten kadınla şahsi bir görüşme talebiyle oradan ayrıldık.

Çocuğumuza dil döktükten sonra böyle bir görüşmenin anlamlı olabileceğine ikna edebildik. Bu görüşmeden öğrendiğimiz şeydu: Oğlumuz, diğer oğlanlara bir erkek çocuk olarak değil, bir kız olarak ilgi duyuyordu. Kendisine bir isim de seçmişti: «Liza»!!

Bunun «Liza»'mız için ve ebeveyn olarak bizim için ne anlama geldiğini söylemek mümkün değil henüz. Ama «Liza» için bu görüşme oldukça önemliydi, onu müthiş rahatlatdı. O andan sonra çocuğumuzun istikrarı geri döndü. Birbirimizle konuşabiliyorduk yeniden; çocuğumuzun hayatına dâhil olabiliyorduk. Ebeveyn grubunun desteğiyle transseksüellik ve cinsiyet değiştirme sorunlarıyla ilgili bilgi edinebildik.

«Liza»'mızın özgüven artışı değişen dış görünümüne yansıyor. Değişim konusunda ona güven veren bizim onu kabul etmemiz ve desteklememiz. Liza, cinsiyet değiştirme sürecinde otelcilik dalında meslek eğitimini en iyi notlarla bitirdi. Ama yine de sorunlar da yaşandı. Meslek eğitimini eski ismiyle bitirmesini istediler ondan, kimliğindeki ismin değişmesine rağmen. Meslek yerini şiddetli bir şekilde Ayrımcılığa Karşı Yasa konusunda ikaz ettik ve nitekim başarılı olabildik. Şimdi yoğun ve özgüvenli bir şekilde iş arıyor kendisine. Trans* bireylerin iş piyasasına girmesi zor ama umarız ki, çocuğumuz herşeye rağmen bütün engelleri aşip başarılı olacak!

>> İKİ ÇOCUĞUM DA ÇOK HARİKA!

İki eşcinsel çocuğun 58 yaşındaki annesi, burada çocuklarını anlatıyor.

Kızım Katja ve oğlum Jens'in birçok benzer yanı var. Her ikisinin de daha çocukken dil öğrenmeye bir yatkınlığı vardı; yaratıcı ve akıllıydılar, hayal güçlerinin sınırı yoktu sanki. Her ikisi de arabalarla, bloklarla ve bebeklerle ya da bakkalcılık oynardı... Bir de kitap okumayı severlerdi, kitap, kitap, kitap. Daha sonra kendileri de yazmaya başladılar, enstrüman çalmayı öğrendiler, tiyatro deneyimleri oldu ve hem erkek hem de kız çocuklarından oluşan arkadaş çevreleri vardı. BİR ŞEY DAHA VARDI: İkisi de eşcinsel!

Oraya varana kadar, yapıları ve büyürken karşılaştıkları hayat şartları kadar birbirinden farklı yollar izlediler.

Anneleri olan ben, liseden sonra tıp okumak istedim ama o zaman bu mümkün olmadı. Çocuk yuvasında eğitimlik eğitimi aldım, birkaç yıl birden fazla engeli olan çocuklara yoğunlaşmış bir yuvada çalışmaya başladım.

Buna ek olarak, duvar yıkılana kadar, Berlin'deki bir yayın evi için serbest olarak çalıştım.

1991 yılında, çocuklarım okul çağına geldikten sonra, üniversitede okumaya başladım tekrar. Küratif pedagoğ olup on yıl boyunca bir danışma merkezinde çocuk terapisti olarak çalıştım.

Daha üniversite yıllarımda, terapiye hayvanları dâhil etme imkânlarıyla tanışmıştım. Anlayış gösteren iş arkadaşlarım ve cesur patronumun onayıyla bu yeni tedavi yöntemini danışma merkezindeki çalışmalarımıza aktarmaya başlayabildim. Köpeğimi bu yönde eğitmek ve onu bu işe alıştırmak boş vaktimin büyük bir kısmını almaya başladı ve hâlen de almaya devam ediyor. Daha önce severek yaptığım şeylere (okumak, yazmak gibi) eskisi kadar vakit ayıramıyorum artık.

Sağlık nedenlerinden dolayı dört yıl önce işimi bırakmak zorunda kaldım ama köpeğimle birlikte yaşlılar yurtlarında ve bir çaresiz vakalara yönelik bakımevinde gönüllü olarak çalışmaya devam ediyorum.

Kızım, 1975'de o zamanın Doğu Berlin'inde dünyaya geldi. Yumuşak huylu, sarışın bir kızdı. İki evlilik ve boşanma – ve bunlardan kaynaklanan taşınma ve yuva değiştirme – oğlan kardeşinin doğumu kadar damgasını vurdu onun erken çocukluğuna. Sevecen ve açık yapısıyla hemen iletişim kurabiliyordu insanlarla. Öğrenmeyi severdi, değişik değişik ilgi alanları vardı. Spontane bir insan olduğu için, hep yeni şeyler denemek isterdi; aklına gelen herşeyin hemen yapılması gerekiyordu. Kuvvetli bir adalet duygusu ve (henüz) çok gelişmemiş diplomatik becerileriyle birlikte arada bir gerginliklerin de yaşanması çok olağandı.

1989 yılında Berlin Duvarı yıkıldı ve sistemimiz değişti. Kızım ergenlik çağına tam ortasındaydı. Zaten zorlu bu süreçte, dış dünyasında ona tutunacak bir güven ve istikrar iskelesi sunan herşey aniden yok olmaya başladı. Diğer taraftan, yeni olanaklara sahip oldu, liseye gitme fırsatını elde etti, seyahat edebiliyordu, dünyayı görüyordu.

Ben o zamanlar sürekli bir telaş içindeydim ama bunu ona yansıtmak istemiyordum. Ona sınır koymakla istediğini yapmasına izin vermek arasında ince bir çizgi vardı, onu tutturmam gerekiyordu. Oğlanlarla yaşanan ilk ilişkiler başlamıştı, ama önemsizdi bunlar, uzun sürmedi hiçbirisi. Benim ilk şaşırمام (bana danışmadan) bir kız arkadaşı uğruna on birinci sınıfı tekrarlar kararına vermesine tekabül ediyor. Ama yine de, o kızla yaşadığının ilk lezbiyen ilişkisi olabileceğini hayal etmezdim.

Lise bittikten sonra kendi evine taşındı; bunla birlikte arkadaş çevresi de değişti. Yeni tanıdığı insanlar arasında, uzun yıllar görüşecek olduğu iki eşcinsel erkek de vardı. Boş vaktinin büyük bir kısmını onlarla geçiriyordu. Oğlum da onlara takılmaya başlamıştı bu arada. CSD'ye katılıyorlardı, SchwuZ'a gidiyorlardı. Ben ise, kendimi hoşgörölü birisi olarak gördüğüm için, çocuklarının arkadaşlarının hepsini sempatik buluyordum. Hâlâ hiçbir şeyden haberim yokmuş meğer.

Dolayısıyla kızımın «o» Coming Out anı olmadı. Tam tersine, bana genç bir kız sevgilisi olarak tanıştırdığında, olağan bir gelişmenin sonuna varmıştık. Bir şekilde yaşama biçimine uygun olan da buydu. Daha başlangıcında ailemiz içinde aktif ve açık davrandığı için çok yadırgayıcı bir tepkiyle karşılaşmadı. Benim anne-babamda yine de bir anlayış eksikliği seziyordum. Bana karşı adı koyulmayan bir suçlama da vardı bunun içinde. Aynı konuyla birkaç yıl sonra tekrar bocalayacağımızı kimse hayal etmiyordu o zamanlar...

Kızım gibi oğlum Jens de çok isteyerek dünyaya getirdiğim bir çocuktü. Ablasıyla karşılaştırılınca, herşeyi önceden düşünüp tartan birisiydi. Ani kararlar, kendiliğinden gelişen tepkiler görmedim onda hiç. Yeni birşeye ayak uydurmak onu zorluyordu. Ani değişiklikler ona göre değildi. Dört yaşında hesap yapmaya, dört buçuk yaşında yuvada arkadaşlarına öykü okumaya başlamıştı. Bir sorun olduğunda konuşarak halletmeye çalışır, hem erkek hem kız çocuklarıyla arkadaşlık yapardı. Ama öğleden sonra yalnız kalmayı da severdi. Entelektüel gelişimi çok

- ● ● iyi olmasına rağmen, birçok kez çekingen davranırdı, korkuları olurdu ve kendine güvenmediği zamanlar da vardı.

Okulunun 11. sınıfını İngiltere’de okumasını önerdiğimde bunu kabul etmesine bir o kadar şaşırmıştım dolayısıyla. Yurt dışında geçirdiği yaklaşık bir yıldan sonra özgüvenli bir delikanlı dündü evimize. Hâlâ uysal ve sakin bir insandı ama güçlü olan yanlarını da zayıf olduğu yanlarını da kabul ediyordu artık, kararlı davranıyordu. Metal müziği çalan bir grup kurdu daha sonra, diskoya gitmeye başladı, ablasının ilgi alanlarını paylaşmaya başladı. Yedinci sınıfta tanıştığı iki tane kız arkadaşı vardı, ikisini de çok sevmiştim ben. Onların hangisiyle beraber olacağını merak etmeye başlamıştım. Bekliyordum...

O 18’ini doldurduğunda benim uzunca bir süre rehabilitasyon için şehri terk etmem gerekti. Düzenli olarak telefonlaşıyorduk; oğlum, evin işlerini tek başına hallediyordu. Eylül 2001’di. Kızım, hafta sonu SchwuZ’ta diskoya gideceğini, kardeşini de götürmek istediğini söyledi. Elbette sorun değildi bu. Sadece kardeşine göz-kulak olmasını istemişim, eşcinsel erkeklerin ona sarkıntılık yapmaması için. Yok, yok, demişti. Sadece müzik için gelecek o. Tabii ya, başka ne olabilirdi ki...

Pazartesi aradığımda, «Katja’yla hafta sonu nasıl geçti? İyi miydi disko?» diye sordum. «Evet, çok iyiydi tabii ki» dedi. Ben: «Aman iyi olsun... Onunla gitmene hiç karşı değilim, biliyorsun, müziği be-

ğeniyorsan. Ama yine de dikkat et kendine. Ne söylemek istediğimi anlıyorsun, değil mi?» O: «Anne, ehem, ben sadece çaldıkları müzikler için gitmiyorum SchwuZ’a...» Sonra bir ara verdi. Bir ara... Bir ara... «Anne?» Ben: «Dinle, Jens, ben birkaç gün sonra eve döneceğim, o zaman konuşuruz, olur mu, oğlum?» Son.

Bana ne söylemek istediğini hemen anlamıştım ama yine de inanamıyordum. Hemen odama gidip saatlerce ağladığımı biliyorum hâlâ. Bugün neredeyse utanıyorum bu davranışından dolayı. Kızım, eşcinsel olduğunu söylediğinde bu kadar şaşırmamıştım. Saldırıya uğrayacağından korkuyordum, reddedileceğinden, arkadaşlarının ona sırt çevireceğinden, iş yerinde sorun yaşayacağından, hayatının şimdiye kadar hakim olan o kolaylığı kaybedeceğinden. Elbette üzüntü ve melankoli de karışıyordu bunlara.

Eve döndüğümden hemen sonra üçümüz oturup konuştuk. Aklıma geldikçe hâlâ tebessüm ediyorum... O kadar ileri görüşlü bir şekilde hazırlamıştı ki ablası oğlumun Comin Out’unu... Daha başlangıcından beri bana rehabilitasyon esnasında söylemekmiş fikirleri. Eğer bir sorunum olsaydı, oğlumun eşcinselliğini kabul etmeseydim, hemen orada bana destek olabilecek bir psikolog vardı. Ne kadar düşünceli ve saygı dolu bir davranıştı bu aslında!

Şaşırtıcı bir biçimde Jens babasına söylemekte zorlanıyordu. Benden yardım istedi – ve eşimin reaksiyonu beni de üzdü. Hiçbir şey söylemeden oğluna sarıldıktan sonra, konuşmak istemediğini söyleyip evine gitmişti. Bir sonraki gün oğlumuz okuldayken biz bir kere daha buluştuk. Ağladık. Üzgündü, acizdi ve son derece sarsılmıştı. Uzunca konuştuk, daha sonra çocukları da dâhil ederek. Oğluna karşı hissettiği sevgiyi ve özeni azaltmadı bu olay. Benim korkularım da yersizmiş. Arkadaşları – kızlar dahil olmak üzere – zaten hep tahmin ettiklerini söylüyorlardı. Üniversite yıllarında da, şimdiki meslek hayatında da hiçbir zaman belirleyici bir şey olmadı eşcinselliği.

Büyük sorunların yaşandığı bir yer, benim ailem. Kızımda adı koyulmadan, alttan alta yaşanan sorunlar oğlumda su üstüne çıktı. İki çocuk da eşcinsel olduğunda sebep yetiştirme tarzından başka bir olamazdı sanki – çocukları büyüten yalnız anne onlara gerçek hayatı öğretmez vs. gibi kaygılar hâkimdi. Bu, tabii, «Sen öyle olmasaydın oğlun iyi bir koca ve baba olurdu» anlamına da geliyor.

Ben, çocukları eşcinselliği sayesinde birçok yeni şey öğrendim. İnsanların farklı biçimlerde birlikte yaşayabileceğini anladım, arkadaş çevremde kabulün dışında birşeyle karşılaşmadım. Elbette ben de «Neden» sorusunu soruyorum kendime bazen. Şu an ki düşüncelerim, bu sorunun çok anlaşılır birşey olduğu yönünde ama aynı zamanda bunun ayrımcılığın bir parçası olduğunu da iyi biliyorum.

Sonuçta, bizim ailemiz diğer ailelerden çok farklı değil. Önümüzdeki yıllarda benim de bir gelinimle bir damadım olur belki de. Ben de her anne gibi çocuklarının mutlu ve sağlam ilişkiler yaşamasını isterim!

Evet, iki çocuğum da çok harika!

>> OĞLUM JONAH: KENDİNE DOĞRU YOLCULUK

Simone Blum

Simone 59 yaşında, İsviçre'nin Bern kentinde oturuyor. Burada, ailesini ve özellikle Berlin'de yaşayan 27 yaşındaki çocuğu Jonah'yı anlatıyor.

– geriye dönüp baktığımda, oğlumun hayatında bu cinsiyet ve kimlik değişikliğine işaret eden hiçbir şey göremiyorum. Jonah olarak atılan imza, aniden gelip beni bulmuştu. Emindim ki, bu şaka değildi, bir hatadan da ibaret değildi.

Ailemiz dört kişiden oluşuyor. Anna, Jonah'nın kız kardeşi, Jonah, ben annesi Simone ve üyey babaları Peter. Hepimiz ayrı yerlerde ve hatta değişik ülkelerde oturuyoruz. Jonah yedi yıldır Berlin'de. Anna, on yıldır yurt dışında, şu anda Londra'da kalıyor. Peter İsviçre'nin Tessin kantonunda, ben ise Bern kentinde yaşıyorum. Hepimiz «daima» güçlü birer birey olduk. Herkes, kendi kişiliğiyle doğal bir şekilde aile yaşantımıza birşeyler katıyordu.

Noel 2008

Jonah ilk defa eve gelip kendisini erkek olarak «gösterir».

Kardeş Anna'nın kafası karışır, öfkeleir, kendini kaybeder – sadece ablasının ağabey oluşuna değil, kendisine sürece dâhil olma fırsatı tanınmadığı için de. Peter inanmaz, inanmak da istemez zaten. Görüşmemiz, konuşmamıza, emin olmamıza bir olanak; Jonah, aile içi Coming Out'u için Noel bayramını seçmişti. Bizimle buluşmak, onda bir panik yaratmıştı; bizi kaybetmekten inanılmaz derecede korkuyordu.

Noel'de, sembolik olarak İsa Mesih'in doğumunu kutlarken, aslında bir aile olarak kendimizi kutluyoruz. Buluşmanın, sevgi-

nin bayramı bu bizim için. Aile barışından ve mutluluğundan sorumlu kişi olarak bu bayram yaklaşırken bana yüklenen beklentiler doruk noktasına ulaşır. Jonah, bayramdan üç gün önce geldi. Çok zayıflamıştı, benzi solmuştu, kendisinde değildi – benim gördüğüm kadarıyla duygusal olarak yaşamakla ölmek arasında gelip gidiyordu. Üçümüz de – Peter, Anna ve ben – hüsrانımızı, tepkilerimizi, sorularımızı ve öfkemizi arka plana atmak zorundaydık şimdilik. Jonah'ın yaşamı ve hayatta kalması söz konusuydu. Karşılıklı suçlamaların beklemesi gerekiyordu. Akımda kalan şu ki, Jonah'ın rahatlaması, yeniden güçlenmesi hepimizi aile olarak yeni bir «biz» olarak yarattı. Bunun için titizlik, sevecenlik ve dikkatlilik son derece önemliydi.

Noel'den Sonra

Benim anlama ve kabul etme çabalarım aslında bayramdan sonra başladı. Bir geri dönüş olabileceği ümidim gittikçe azalmıştı. Hâlâ – aradan üç yıl geçti – iş yerinde kimseye anlatmış değilim. Komşulara, «iki arada bir dere» bulunan çocuğumun değişen dış görünümünü izah etmek hâlâ zor geliyor. Ama arkadaşlarımla çoğu oldukça nazik ve doğal karşılıyor Coming Out'u, bu da bana bir umut kaynağı oluyor – nasıl Anna benim kızımca yakında oğlum Jonah'la ya da «iki arada bir dere» çocuğumla da bir Coming Out'a gerek kalmayacak.

Geniş Ailede Coming Out

2010 son baharında Jonah'ın büyük teyzesinin cenazesi oğluma geniş aile önünde yeni kimliğiyle görünür olma fırsatını da tanıdı. Onu hâlâ Sarah olarak tanıyanlara, laf arasında onu oğlum Jonah olarak tanıtıyordum. Biraraya gelişimizin sebebi bir cenaze olduğu için, olumsuz ya da yadırgayıcı reaksiyonlara zaten yer yoktu. Yaşlı neslin fısıldamalarının biraz eğlendirici bir yanı bile vardı, ne yalan söyleyeyim. Jonah'ın hiçbir şey olmamış gibi yeghenlerinin arasına alınması çok dokunaklı bir an oldu hepimiz için. Jonah bana, o güne kadar tahminlerde bile bulunamayacağım bir dünyanın kapısını aralamıştı. Cinsiyet rolleri içinde ne kadar hapsediğimizi fark ettim. Yapısal ve güç dengelerinin ayakta kalabilmesi için gerekli olan bu damgalamanın ayırıcılığına vardım. Potansiyellerin hangi biçimlerde yok edildiğini, bunlarla el ele giden özgürlüğü, acıyı... Eşcinsel camiasında kendimi kabul edilmiş, evimde gibi hissediyorum artık – beyaz saçlı bir anne, bir insan olarak. Jonah'ın kendini kendine ve topluma dayattığı o gücüne, dürüstlüğüne ve kararlılığına hayranım. Görmek, görülmek gerekiyor. Aile olarak güçlendirdi bu bizi. Birbirimizi daha çok sever olduk, birbirimiz daha fazla yük olabiliyor, birbirimiz daha iyi destekleyebiliyoruz şimdi...

Aile olarak sonsuz şeyler kazandık yani: Birbirimizi dinlerken gösterdiğimiz özeni, kabul etme-edilme mücadelesini, bırakmayı ve olanı olduğu gibi kabul etmeyi, diğer kişilere karşı bilinçli bir şekilde EVET demeyi, doğal ve samimi bir şekilde.

>> HOMOFOBİK SÖYLEMLERE DUR DİYORUM

Adım Dorothea. 1953 doğumluyum. Bodensee kıyısında küçük bir şehirde yaşıyor, hemşire olarak çalışıyorum. Oğlum Kevin, ikinci çocuğum, 1988 yılında orada doğdu. Çocuklarımı çoğunlukla tek başıma büyüttüm.

Kevin'in babası, Karayip adası St. Lucia vatandaşıydı. Babasının siyahi olduğunu eklememin sebebi, bunun Kevin'in Coming Out'uyla ilgili bir rol oynaması. O sadece homofobiden değil, ırkçılıktan da nasibini aldı hep. Onun eşcinselliğiyle ilgili açılma süreci, siyahi olmasından bağımsız birşey değildi yani. Örneğin, Kevin'in eşcinselliğiyle sorunu olmayan ama oğluma ırkçılık yapan insanlar ve mekânlar var. Ya da tersi.

Yine de Kevin'in çocukluğu da gençliği de sorunsuz geçti diyebilirim. Ablası Tatjana'yla içli-dışlıydı. Hâlâ da öyle. Onun dışında Kevin'in hep çok fazla arkadaşı olurdu, özellikle de kız arkadaşları. Topluma gayet entegre bir şekilde okulda da başarılı oluyordu. Çocuklarımı yetiştirme tarzım daha çok anti-otoriterdi. Benim isteğim, onların özerk insan olmaları, cinsiyetçi davranışlara karşı durmaları, çocukları yetişkinlere eşit görmeleri yönündeydi. Onlara kızmaktan çok başarılarını ön plana çıkarmak istedim hep. Kendilerine biçtikleri değerın başarılarından bağımsız birşey olabileceğini, yine de takılabilecek yerlerin olabileceğini göstermek istedim onlara. Yine de şunu da söylemekte fayda var: Gündelik hayatta – ve özellikle kendi yaşamımın zor dönemlerinde – ben de hata yaptım elbette.

Kevin'in on birinci yaşına kadar çok güzel bir hayatımız oldu. O ergenlik çağına girdiğinde çeşitli sebeplerden dolayı sürekli artan bir tempoda kavga etmeye başladık. O sıralarda kişisel hayatımızdan bahsetmiyorduk fazla – bu, aşk hayatını da kapsıyordu. Kevin hep çok açık bir oğlan oldu, oldukça neşeli, gülümseyen biriydi. Dolayısıyla ben de, onun arada bir kız çocuklarıyla küçük aşklar yaşadığından yola çıkıyordum. Yine de, eşcinsel olabileceğini düşündüğüm kısa anlar da yok değildi. Ama bu işaretleri unutmaya meyilliydim demek ki, gündelik hayata dönüyordum hep. Kevin'in lise yılları bitmeye yaklaşıyordu. O, boş vaktinin tadını çıkarmaya devam ediyordu. Bizim de aramız yeniden düzelmeye başlamıştı. Kevin'in cinsel yönelimini uzun bir süre bir sır olarak taşıdığını, bunun onu ne kadar çok sıktığını çok daha sonra öğrendim.

Kayda değmeyen bir cumartesi sabahı üçümüz kahvaltı masasında oturuyorduk. Değişik konulardan bahsederken – kişisel şeylerden, ondan-bundan – Kevin, ablasına ve bana seslendi: «Bir şey söylemek istiyorum size – ben eşcinselim.» Kızım Tatjana da ben de şaşırmıştık ama ilk tepkimiz çok olumlu oldu ... diye düşünmüştüm. Çok iyi hatırlıyorum ki, kullandığım cümleleri özenle kuruyordum. Kevin'in, hoşgörüsüz birisi olduğumu düşünmesini istemiyordum. Erkek arkadaşı olup olmadığını sorduk ona; bize açılmak için neden bugünü seçtiğini merak ettik. Torun sahibi olma ihtimalimin azaldığını söylemiştim bir de. Bunu her ne kadar şaka olarak söylemiş olsam da, daha sonra bu şakanın açık bir anne olmaktan çok bilgisizlik işareti olduğumu öğrendim. Biz bir müddet daha konuşmaya devam ettik, atmosfer hiç değişmeden iyi ya da «normal»'di.

Daha sonra fark ettim ki, ben hiç de o kadar emin değildim. Kevin için endişeleniyordum. En çok da lise sonrası tanıştığı Berlin'in «gay ortamına» batıp bir daha çıkamaması korkusu sarmıştı beni. Yanlış insanlarla yatıyor, korunmasız ilişkiye giriyor olabilir miydi? Oğlumla konuştukça şunu fark ediyordum ama – bu düşüncelerin hepsi birer klişeydi. Kevin sinir oluyordu ikide bir. Ben, benim korkularımın oğlumun yaşantısıyla pek alakalı olmadığını fark ettiğimde ne kadar geri kafalı klişelerden yola çıktığımı da anlamış oldum.

Bir noktada, «heteronormatif toplum» demişti Kevin. Heteroseksüel ilişkileri norm olarak gören, kalan herşeyi ise «anormal» diye adlandıran yapıya veri-

len isimmiş bu. O anda dank etti. Yeni bir ufuk açmak gerekiyordu; bu konu hakkında çok da bildiğim birşey yoktu. Oğlumun eşcinselliğini anlattığım insanların reaksiyonları da bunu gösteriyordu bana. Hepsi birbirinden farklıydı: karşı çıkan, acıyan, utananlar olduğu gibi ileri görüşlü ve hoşgörülü yaklaşanlar da vardı. Bu konuşmalarda çekingen davranan bendim ama içimde birşeyler kaynayıp duruyordu sürekli. Kendimden utandığım da oluyordu, birkaç yıl öncesine kadar eşcinsel ya da biseksüel, trans* ya da inter* olan insanlara karşı tutumlarımı düşündüğümde. Bir hareketlilik vardı yani.

Dinim benim için hep çok önemli olmuştur. Ama beni öfkeliendiren Hıristiyanlar'ın görüşleriyle de karşı karşıya kalıyordum. Birçok imanlı insan hoşgörülü görünür ama birçok kez bu hoşgörü yüzeyseldir; örneğin, tanrının eşcinsel insanları affedeceğinden bahsettiklerinde. Bu, benim gözümde hoşgörü değil düpedüz homofobi. Çünkü bu argümanda eşcinsellik hâlâ kötü birşey olarak tasavvur ediliyor. Yoksa neden affedilmesi gerek sin ki? Dinime yeniden sığınmam biraz zaman aldı dolayısıyla. Hıristiyanlık, bazı insanların ya da kuruluşların söyledikleri değil bence. Sevginin, imanın homofobiyle bir alakası yok.

Kevin, Berlin'deki hayatını yaşamaya devam ediyordu bu arada. Siyasal bilgiler okuyor, Berlin'in gece hayatını da ihmal etmiyordu. SchwuZ'la, düzenli olarak başka insanlarla tanışabileceği, eşcinsel arkadaşçevresi kurabileceği bir yer bulmuş olması sevindiriyordu beni. O çevre, kendisini hem kişisel olarak hem de

siyasi olarak geliştirmesi için bir olanak sunuyor, bundan eminim. Bugün, hem iş hayatında hem de gönüllü olarak homofobiye, trans düşmanlığına ve aynı zamanda ırkçılığa karşı mücadele ediyor.

Kendime ilgili şunu söyleyebilirim: Düşünce biçimlerim değişti. Başkalarıyla bulduğum fikir alışverişleri sayesinde homofobik söylemlere dur diyorum. Başka insanları bilgilendiriyor, farkındalık yaratmaya çalışıyorum. Bir yıldır Amnesty International'de (Uluslararası Af Örgütü) çalışıyorum. İnsan hakları kurumu olarak Af Örgütü LGBTI* bireylerin de haklarını savunuyor. Birçok toplumda cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinden dolayı ayrımcılık, cezalandırma, damgalanma ve kovuşturma hâlâ yaşanıyor. Almanya ve Avrupa da bu konuda çok masum değil ler. Hukuksal alanda ve gündelik hayatta ayrımcılık her yerde görülüyor. Güney Almanya'daki kasabamda özellikle fark ediyorum bunu tabii. Bu da, insanların bu konularla yüzleşmesini sağlamaya çalışmak için bir sebep daha!

Toplumsal ayrımcılığa eleştirel yaklaşmak hayatımın önemli bir parçası oldu. Oğlumla yaşadığım süreç ve onun beni eleştirmesi benim gözlerimi açtı. Korkularımdan yola çıkmadan Kevin'in beni yönlendirmesine izin verdiğime çok seviyorum. Onun kişisel gelişimiyle ve yaptığı işlerle gurur duyuyorum.

>> BİZE, KONUŞMANIN NE KADAR ÖNEMLİ OLDUĞUNU GÖSTERDİ O

Natalia Kilber,
Wuppertal

Natalia Kilber (59) eşiyile ve çocuklarıyla 1997 yılında Kazakistan'dan Almanya'ya göç etti. Burada, oğlunun *Coming Out*'uyla ilgili olup bitenleri ve oğlunun da üyesi olduğu QUARTEERA'yı anlatıyor. QUARTEERA, Almanya'da yaşayan ve Rusça konuşan LGBT*'lerin ve arkadaşlarının derneği (www.quarteera.de).

Almanya'ya geldiğimizde oğlum Wanja 16 yaşındaydı. İlk birkaç yıl yatılı okula gönderdik onu. O zamanlar her iki çocuğum için de endişeliydim. Sonuçta başka bir ülkeden göçetmiştik buralara. Herşey çok yeniydi, çocukların hemen okula başlaması – ve dolayısıyla evden ayrılmaları – gerekti.

Bir yıl sonra, 17 yaşına geldiğinde, oğlum bize açıldı. 1 Ocak 1999 günüydü. Kocam hatırlar bu tarihi hep. Akriba ziyaretine gitmiştik ve Wanja daha sonra yanımıza geldi. Odaya girdiği gibi, «Ben gayim» dedi ve anında bayıldı. O kadar iyi hatırlayamasam da, oğlumun fenalaşması endişelendirmişti beni, onu biliyorum.

Büyükanne-babası, teyzesi ve kuzeni de vardı. Bugüne kadar Wanja'nın ne söylediğini anlayıp anlamadıklarından emin değilim. Ondan sonra hiç doğru dürüst konuşmadık bu olayı çünkü. Göz ardı ediliyordu, fiilen olmamış gibi davranıp susuluyordu.

Başlangıçta biz de çok konuşmadık onunla. Ben, öyleyse öyledir demiştim kendi kendime. Akrabalarımıza ve çevremize anlatmamız gerekmiyordu bu olayı. Yaşantımıza aynı şekilde devam edebildik. Bütün bunların ne anlama geldiğini asla anlamamışım. Daha çok korkudan, korkuyla yola çıkarak hareket etmişim. O zamanlar, Almanya'da eşcinsellik konusunda neler düşünülüğünü, bu konuda nasıl davranıldığını bilmiyordum. Yalnızca Kazakistan'da olduğımıza seviyordum. Orada bu konu birçok insana çok yabancı – bence olumsuz reaksiyon almak çok olası.

Günün birinde Wanja bir kız arkadaşıyla geldi evimize. Eşcinselliğin geçici birşey olduğunu düşündük biz de. Hafiflemiştik düpedüz. Ama aralarındaki ilişki zamanla bir arkadaşlığa dönüştü, Wanja, eşcinselliğin geçici birşey olmadığını, her zaman eşcinsel olacağını fark etmişti. Bugün, Wanja'nın eşcinselliğine karşı mücadele ettiğini düşünüyorum. Sonuçta o da muhafazakâr bir ülkede büyüdü, eşcinsellik konusunda çok fazla birşey duymamıştı, Almanya'da da çok fazla insanla konuşamıyordu bu konuyu.

Eve ilk defa bir erkek arkadaşıyla geldiğinde kolay olmadı bu.

Kocamla kızım da evdeydi. Ben çok heyecanlıydım ama kocam sadece selam verip oturma odasına geçmişti. Biz ise başka bir odaya oturup yemek yedik. Oğlan giderken, oturma odasına gidip eşime, dışarıya çıkıp vedalaşması gerektiğini söyledim. Bu benim için bir karar anı gibi birşeydi. Bundan sonra olayların nasıl devam edeceği buna bağlıydı. Kocam ve kızım ağladı. Ben ise, «Bu, bu olay yüzünden son ağlayışınız olacak. Bundan sonra bütün arkadaşlarınızı sevecen bir tavırla karşılayacaksınız. Yoksa ikimizi de kaybedersiniz. Wanja'yı da beni de.»

Bunların hepsi bir öğrenme sürecinin bir parçasıydı bence. Öğrenmemiz gerekiyordu ki, eşcinselliğe karşı nasıl bir tutum göstereceğimizi bilelim. Ben başlangıçta sadece Wanja için endişelendiğimi düşünüyordum. Ama şunu anladım ki, başkalarının bizim hata yaptığımızı düşünmesi de karışıyordu işin içine; oğlumuzu doğru yetiştirmediğimizi düşünenler de olabiliyordu... Ben, her iki çocuğumu isteyerek getirdim dünyaya. İkisini de seviyorum. Oğlumla da gurur duyuyorum!

Wanja bize bu süreçte çok yardımcı oldu. İnternet'te, bir gazetede ya da dergide bulunduğu makaleleri basıp getiriyordu. Broşürler veriyordu; bize, konuşmanın ne kadar önemli olduğunu gösterdi o bize.

Bugün, oğlumun eşcinselliği özel bir konu olmaktan çıktı ailemiz içinde. Öyle olduğunu kabul etti herkes. Tamamen normal birşey yani. Wanja'nın birçok arkadaşını tanıdım; hepsi aileleriyle konuşmak istiyor, ailelerinin kendilerini dinlemesini istiyor. Bence bu, ebeveynlerin yapabileceği en önemli şey: Çocuklarını destekleyen ilk insanların siz olmasını sağlayın!

DAHA FAZLA BILGI İÇİN...

LGBT*’lerin LGBT*’ler için kurduğu birçok danışma merkezi ve karşılıklı yardımlaşma grubu mevcuttur. Bunların birçoğu, yaptığı çalışmaları LGBT*’lerin aile ve çevrelerine de sunmaktadır. Bu broşürün çalışmalarına başladığımızda şunu gördük: Ebeveynleri hedef kitlesi olarak belirlemeyen kuruluşlar dahi gelen anne-babaları geri çevirmeyip dinliyor, onları gerektiğinde ya da istendiğinde buldukları bölgelerdeki uzmanlaşmış başka yerlere yönlendiriyorlar. Yani korkmayın! Diğer insanlara, derneklere gidin, bilgi edinin, fikir alışverişinde bulunun! Önemli bir kuruluş BEFAH – Almanya Eşcinsellerin Ebeveynleri, Arkadaşları ve Akrabaları Derneği... Daha çok, aile ve yakın çevre grupları bu çatı altında bulunuyor. Uzun zamandır var olan derneklerin büyük bir kısmı, geleneksel olarak trans*

bireylerin sorunlarıyla ilgilenmemiş, bu konuyu isimlerinin bir parçası olarak seçmemiş olsa da bu kuruluşların İnternet sayfasına bakmakta ya da doğrudan bağlantıya geçip sorularınızı yöneltmekte fayda olabilir. Aynısı, değişik diller için de geçerlidir. Lütfen, söz konusu kurum ve kuruluşlarda Türkçe (de) konuşulup konuşulmadığını ve Türkçe bilgilendirici materyal bulunup bulunmadığını öğrenin. Altta, birçok bölgede çalışma yapan kurum ve kuruluşların listesini bulacaksınız. Aralarından birisi sizin yaşadığınız bölgede de çalışıyor olabilir. Berlin eyaleti için yerel çalışma yapan kuruluşlar ayrıca listelenmiştir.

DANIŞABİLECEĞİNİZ YERLER – DEĞİŞİK BÖLGELER

Bundesverband der Eltern, Freunde und Angehörigen von Homosexuellen (BEFAH) e.V.

Almanya çapında çalışma yapan Eşcinsellerin Ebeveynleri, Arkadaşları ve Akrabaları Derneği çatısı altında birçok yerel ebeveyn grubu mevcuttur. Almanya’nın değişik şehirlerinde bulunan BEFAH ebeveyn gruplarının iletişim bilgilerini bu adreste bulabilirsiniz: <http://befah.de/index.php/ueber-uns>. BEFAH, sizi onun dışında telefonla uzmanlaşmış danışma merkezlerine yönlendirir, isterseniz postayla değişik konularda broşürler gönderebilir. İki yılda bir, Almanya genelinden ebeveynlerin bir araya geldiği buluşmalar düzenlenir.

BEFAH
Hauptgeschäftsstelle Welfer
Başkan: Ulrich Klicker

Soestfeld 6a
59514 Welfer
Telefon: 02384-54246
www.befah.de

Homosexuelle und Kirche e.V.

LGBT*’lerin ve queer yaşayan insanların hem topluma hem de kilise hayatına tamamen katılabilmelerini sağlamak için çalışıyoruz. Çalışma alanlarımızın bir kısmı şöyledir:

- LGBT*’lere karşı önyargıların ve ayrımcılığın kiliseler içinde azaltılması;
- LGBT*’lerin iş hayatında heteroseksüellerle tamamen eşit muamele görmesi.

Onun dışında danışmanlık hizmetlerimiz ve bazı konularda çalışma gruplarımız mevcuttur. Örgütlenme biçimimiz hem yerel hem de ulusaldır.

*Ökumenische Arbeitsgruppe
Homosexuelle und Kirche (HuK) e. V.*
Geschäftsstelle
Vordere Cramergasse 11
90478 Nürnberg

Telefon: 0911 80197728
buero@huk.org
www.huk.org

pro familia

pro familia, cinselliğin her yönüyle ve psikoseksüel gelişimle ilgili danışmanlık hizmeti sunar, pedagojik çalışma yapar. Bulduğunuz bölgede LGBT* bireyler ve aileleri üzerine uzmanlaşmış başka kuruluş yoksa, ilk adres pro familia olabilir. Uzman kadrosuyla pro familia her türlü cinsel kimliğe ve yönelime açıktır. Yalnız, LGBT* konularında deneyim ve bilgi, danışma merkezinden danışma merkezine farklı olabilir.

pro familia
für selbstbestimmte Sexualität
www.profamilia.de

Quarteera e.V.

Quarteera Almanya çapında Rusça konuşan LGBT bireylere yönelik bilgi ve danışmanlık hizmeti sunar: LGBT ailelerine danışmanlık; çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik Rusça eğitim programları... Quarteera karşılıklı yardımlaşma grupları ve boş vakit değerlendirme olanakları da sağlamaktadır. Çalışmaların diğer bir ağırlığı kamuya yönelik farkındalık yaratma programlarına, Rusça kaynak yaratmaya ve Rusça konuşulan ülkelerdeki LGBT örgütleriyle kurulan bağlantılara ve yapılan işbirliklerine verilmektedir.

Quarteera e.V.
Postfach 58 05 36
10414 Berlin

info@quarteera.de
www.quarteera.de

queerhandicap e.V.

queerhandicap Derneği, engelli ve kronik hasta lezbiyenler, gaylar, biseksüeller ve trans* bireyler tarafından kurulmuştur.

Çalışmalar alanları şöyledir:

- Engelli LGBT*’ler için danışmanlık hizmetleri;
- Kamunun bilgilendirilmesi ve aydınlatılması;
- Karşılıklı yardımlaşma gruplarının ve buluşma yerlerinin yaratılmasının ve devamlılığının sağlanması;
- Uygun projelerin ve inisiyatiflerin bir araya getirilmesi ve desteklenmesi;
- Almanya çapında queerhandicap buluşmalarının yapılması.

info@queerhandicap.de
www.queerhandicap.de

DANIŞABİLECEĞİNİZ YERLER – BERLİN

GLADT e.V.

GLADT, Türkiye’nin dışında Türkiyeli eşcinsellerin, biseksüel ve trans* bireylerin kurduğu öz örgütlenmedir. GLADT’in çalışmaları sadece göçmen eşcinsellere değil, eşcinsellerin ailelerine ve arkadaşlarına da yönelmektedir. Çalışmaların çıkış noktaları, sizin ihtiyaçlarınızdır. Derneğin çalışma alanları, ayrımcılık, açılma, Almanya’da oturma hakkı, eşcinsel birliktelikler ve sağlıktır.

GLADT e.V.
Kluckstraße 11
10785 Berlin
Telefon: 030/265 566 33
Info@GLADT.de
www.GLADT.de

gleich & gleich gleich & gleich e.V.

Gençlere yönelik ayakta ve yatılı gençlik hizmetleri sunmaktayız, özellikle de yalnız ya da ortak yaşanan evlerde. Çalışmalarımız ve sunduğumuz hizmetler, 15 yaşından büyük ve kendisini lezbiyen, biseksüel, gay, trans*, inter* ya da queer olarak tanımlayan gençler içindir. Korunaklı bir ortamda kişisel gelişimin özgürce ve ayrımcılık olmadan yaşanabilmesini sağlamak istiyoruz. Sosyal pedagoglar olarak, gençleri, gündelik hayatlarını düzene sokmalarında; bir evin işlerini tek başına halletmeyi öğrenmelerinde; parayla, maddelere vs. ilgili bilinçli davranmalarında destekliyoruz. Kendilerine ait bir dayanışma ve destek ağının sağlamalarını, bir kriz durumunda özerk davranmalarını teşvik ediyoruz. Pedagojik çalışmamızın önemli diğer bir kısmı ise, gençlerle birlikte hem okul hem meslek hayatıyla ilgili perspektif geliştirip kendi tayin ettikleri bir hayata ilk adım olarak bu perspektifleri gerçekleştirirken onlara yardımcı olmak.

gleich&gleich e.V.
Kulmer Str.16
10783 Berlin
Tel.: 030-236 28 39 -12/14
info@gleich-und-gleich.de
www.gleich-und-gleich.de

Inter* und Trans* Beratung QUEER LEBEN

QUEER LEBEN cinsiyet ve cinsiyet kimliğiyle ilgili her alanda, inter*, trans* ve queer yaşam biçimleriyle ilgili çalışmalar yürütmektedir. Danışma merkezi, bütün trans* ve inter* bireylere, ailelerine, çevrelerine, eşlerine, ama aynı zamanda öğretmenlere ve bakıcılara da açıktır. Kendine benzer, uzmanlaşmış danışmanlar, kişiye yönelik çözümler, ayrımcılık ve kendini güçlendirme konularında danışmanlık sunarlar.

QUEER LEBEN
Glogauer Straße 19
10999 Berlin
Telefon: 030/6167 529 10
mail@queer-leben.de
www.queer-leben.de

Jugendnetzwerk Lambda Berlin-Brandenburg e.V.

Lambda Berlin-Brandenburg, 700 üyesiyle Berlin-Brandenburg eyaletlerinin tek LGBT* gençlik örgütüdür. 27 yaşından küçük gençlere açık olan örgüt, ebeveyn ve yakın çevre için bir grup kurma aşamasındadır.

Lambda Berlin-Brandenburg e.V.
Sonnenburger Straße 69
10437 Berlin
Telefon: 030/282 79 90
info@lambda-bb.de
www.lambda-bb.de

Lesbenberatung Berlin e.V.

Berlin Lezbiyenler Danışma Merkezi, telefonla, e-postayla, chat üzerinden ya da kendi mekânında, lezbiyen ve biseksüel kızlar ve kadınlar, trans* bireyler, ve aileleri ve yakınları için, yaşına, milliyetine ve kültürüne bakmaksızın danışmanlık hizmeti sunmaktadır (konuşulan diller: Almanca, İngilizce, Farsça, Romence ve Fransızca). Mekâna tekerlekli sandalyeyle ulaşım mümkündür.

Lesbenberatung Berlin e.V.
Kulmer Str. 20a
10783 Berlin
Telefon: 030/215 20 00
beratung@lesbenberatung-berlin.de
www.lesbenberatung-berlin.de

Schwulenberatung Berlin

Berlin Eşcinsel Erkekler Danışmanlık Merkezi 30 yılı aşkın bir süredir psiko-sosyal yardımlar sunmaktadır. Çalışanlar, eşcinsel erkek camiasını kendi deneyimlerinden tanıır, eşcinsel, biseksüel ve trans* bireylere yönlendirme, destek ve yardımcı bilgi temin eder. Ebeveynler her ne kadar hedef kitlesi olarak belirlenmemiş olmasa da, Schwulenberatung'ta kendilerini dinleyecek ve gereğinde yönlendirecek uzman bulacaklardır. Danışma hizmetleri, anonim mail danışmanlığından terapi kapsamında başka eşcinsellerle birlikte oturma imkânlarına yönlendirmeye varan bir yelpaze sunmaktadır. Kişisel bir görüşme kapsamında mevcut yardım hizmetlerinin en uygun olanı birlikte tespit edilir.

Schwulenberatung Berlin gGmbH
Niebuhrstraße 59/60
10629 Berlin-Charlottenburg
Telefon: +49 (030) 233 690 70
info@schwulenberatungberlin.de
www.schwulenberatungberlin.de

TRANS-KINDER-NETZ e.V.

Trans Çocuklar Ağı, 2012 yılının başında profesyonel çalışanlarla, makamlarla (çocuk yuvaları, okullar, gençlik daireleri) ve yakın çevrelerindeki insanlarla edindikleri olumsuz tecrübelerden dolayı ebeveynlerin kurduğu bir karşılıklı yardımlaşma grubu.

Hedefler:
Ebeveynler için:
Bilgi toplamak ve sunmak; çocuk yuvalarıyla, okullarla vs. edinilen tecrübeler konusunda bilgi alışverişi.

Çocuklar için:
«Ebeveynlerim benim yanımda, bana destek oluyorlar» hissini vermek, başka çocuklarla tanışma: «Bu dünyada bununla yalnız değilim»

En önemli aktiviteler:
• Aile buluşmalarının sağlanması;
• Trans* konusunda bilgi ve aydınlatma;
• Kendi deneyimlerinden yola çıkarak bir «profesyoneller» listesinin oluşturulması;
• Kurum ve kuruluşlarla iletişim kurmak;
• Konferanslara katılmak (sunum yapmak ve atölye çalışması yapmak dâhil olmak üzere);

- Çocuklarla ve gençlerle çalışan ve yaşayan insanlara yönelik mesleği iletilme eğitim formatlarının sunulması;
- Trans* çocukların özellikle çocuk yuvalarında ve okullardaki durumuyla ilgili hukuksal görüşün hazırlanması.

info@trans-kinder-netz.de
elternberatung@trans-kinder-netz.de
www.trans-kinder-netz.de

FİLM:

«Benim Çocuğum – Mein Kind – My Child»

«Benim Çocuğum», lezbiyen, gay, biseksüel ve transseksüel bireylerin cesur ebeveynlerinin hikâyelerini anlatan bir belgesel filmidir. İstanbul'da yaşayan aileler, farklılığın her türünün yadırgandığı bir toplumda yaşamalarına rağmen 2009 yılında «LİSTAG – Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans, İnterseks (LGBTI) Bireylerin Aileleri ve Yakınları Derneği» inisiyatifi kurdular. Bu inisiyatif günümüzde sadece kendi çocukları için değil Türkiye'deki bütün LGBTI bireylerin hakları için doğrudan mücadele ediyor.

www.listag.org
http://listag.org/belgeselimiz-benim-cocugum

GLADT e.V. (Hg.):

Anti-Homophobika (2007)

<https://www.yumpu.com/de/document/view/21232523/anti-homophobika-auf-deutsch-hej-gladt>

Bu yayında, Türkiyeli eşcinsellerle ve trans*’larla ve arkadaşlarıyla/akrabalarıyla yapılan konuşmalar ve röportajlar yer almaktadır.

Hassenmüller, H.; Rauchfleisch, U.;

Wiedemann, H.G.:

Warum gerade mein Kind? (2006)

Dinî/Hristiyan bir perspektiften bakan ebeveynlerle yapılan röportajlardan oluşan bu yayında, anne-babalar eşcinsel çocuklarını anlatmaktadır.

Hessisches Sozialministerium (Hg.):

Da fiel ich aus allen Wolken (2001)

PDF dosyasını indirmek için:

<http://projekte.sozialnetz.de/homosexualitaet/dokument/Elternbroschuere.pdf>

Bu broşür, ebeveynlerin eşcinsellikle ilgili sorularını cevaplar; örneğin, «Eşcinsellik nedir?» ya da «Devletin tutumu nedir?». Onun dışında danışma merkezlerini ve eşcinsellikle ilgili kaynak listesi sunan bu yayın, ebeveynleri çocuklarının eşcinselliklerini/Coming Out’unu aktif bir şekilde anlamaya çalışmaya davet eder.

LSVD & BEFAH (Hg.):

Meine Tochter lesbisch,

mein Sohn schwul – So wird das wohl nichts mit Enkelkindern (2005)

PDF dosyasını indirmek için:

https://www.lsvd.de/fileadmin/pics/Dokumente/Lebensformen/befah_01.pdf

Almanya çapında eşcinsellerin anne-babalarının «Unsere Kinder mittendrin, nicht außen vor» («Çocuklarımız Bizim Aramızda, Dışlamıyoruz») konulu buluşmasında yapılan bu sunum, eşcinsellerin aile kurmasıyla ilgili bilgi vermektedir.

Mayer-Rutz, Angelika:

«Bitte liebt mich, wie ich bin» (2010)

Dört ayrı aileden toplan 19 kişiyle yapılan röportajlardan oluşan bu yayında eşcinseller, kendi Coming Out süreçlerini, diğer aile fertleri ise ailesindeki eşcinsellerin Coming Out’una yaklaşımlarını ve tutumlarını anlatmaktadır.

Rattay, Thomas, Jugendnetzwerk

Lambda: Volle Fahrt Voraus! Schwule und Lesben mit Behinderung (2007)

Burada biraraya getirilen röportajlar, Coming Out’ların birbirinden ne kadar farklı olabileceğini gösterip, engelli insanların gündelik hayatından örnekler vermektedir. Yayın, onun dışında birçok bilgi, kaynak ve danışma merkezlerinin adreslerini ve daha fazla materyali kapsamaktadır.

Rauchfleisch, Udo:

Mein Kind liebt anders – Ein Ratgeber für Eltern homosexueller Kinder (2012)

Bu yayında gerçek vakalardan yola çıkarak spesifik problemlere çözüm önerileri gösterilmektedir. Yayın, güncel psikolojinin ve cinsellik biliminin verilerinden yola çıkarak eşcinsellik hakkında bilgi verir.

QUEER FORMAT

www.queerformat.de

Bildungsinitiative QUEERFORMAT
(QUEERFORMAT Eğitim İniyatifi),
bu derneklerin ortaklaşa kurduğu bir projedir:

ABqueer e.V.

Tel.: 030/922 508 44 • www.abqueer.de

KomBi

Tel.: 030/215 37 42 • www.kombi-berlin.de